

Rohitsi

Tempel -forrás. Szénásvány, diáttikus oldító asztali ital. - Elősegíti az emésztést és anyagcserét.

Styria Legteljesebb gyógyforrás. - Indikálva: idült gyomorhurutnál, székrekedésnél, Bright-féle vesebajnál, lépdaganatnál, májbajoknál, sárgaságnál, anyagcsere betegségeknél, a légutak hurutos bántalmainál.

Donati a maga nemében a legzárda-gabb tartalmú gyógyforrás leg-erősebb hatással. Főképen indikálva: idült bélhurutnál, obstipitációnál, epekövél, elhízás hajlammal, csúsnál és cukor-betegségnél.

Legdusabb, természetes magnézium-glaubersósforrások.

Csak a jó für utat

magának. Soha új-donság nem vált oly gyorsan közkedvelté, mint a szabadalm.

Hamurosta.

Oly egyszerű és nagy-szerű, amilyen, sok időt és fáradságot takarít meg és sok ves-zélytől óvja meg önt.

Folyósóra menés, fújtatás, lóbálás a múlté. Vele a vasalás élvezet. Mire az első kísér-let elragadja és hálásan tovább ajánlja. Kérjen ingyen és bérmentve illusztrált leírást. A Hamurosta darabja K 2-S0. Kapható minden szakbavágó üzletben. Vezetékepriselők **ARAK és TÁRSA** Budapest, VIII., József-körút 33. - Postai szétküldés utánvétel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

A **MARGIT-CREME** a forágu hölgyek kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve. Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a **MARGIT-CREME** utánzózzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget. A **MARGIT-CREME** ártalmatlan, zsírtalan, vegy-iszta készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést keltett.

Ára 1 K. Margit-szappan 70 fill. Margit-pouder 1'20.

Gyártja Földes Kelemen laboratoriuma Aradon. Kapható minden gyógyszerár, illatszere- és drogua-üzletben.

ÜRTÖMB, HOMOK ÉS SALAK- :: TÉGLAGYÁRTÓ GÉPEK ::

a legkülönbözőbb typosokban kézi vagy erő-hajtásra berendezve.

Napi teljesítmény 7-20000 darab falazótégla.

238. számú speciális ajánlatok és utasítások díjmentesen.

Dr. GASPARY & Co.

MARKRANSTADT Leipzig mellett.

Legnagyobb különlegességi gépgyár homok értékesítésére.

Kérjük gyárunkat meglátogatni.

:: Valódi brünni szövetek

az 1910. évi tavaszi és nyári idényre. ::

- :: Egy szelvény :: 1 szelvény 7 K
- 1 szelvény 10 K
- 3-10 méter hosszú 1 szelvény 12 K
- 1 szelvény 15 K
- elegendő teljes férfruhához 1 szelvény 17 K
- (kabát, nadrág és mellény) 1 szelvény 18 K
- :: ára csak :: 1 szelvény 20 K

Egy szelvényt fekete szalonkabáthoz 20.- K-ért, éppúgy fel-ötöszoveket, turistalodent, selyemkamarni gyári árakon küld a mindenütt ismert megbízható és szolid posztógyári raktár

Siegel-Imhof, Brünn 126

Minták ingyen és bérmentve.

Nagy előnyre szolgál mindenkinél, ha szövetkészíté-letét dírcsere a gyártás helyén Siegel-Imhof cég-nél rendel. Utrási forgalma miatt állandóan a **Legnagyobb választék a legújabb szövetekből.**

• **SZABOTT, LEGOLCSÓBB ÁRAK!** •
Bármily megrendelés teljesítése szigorúan mintáhi és figyelmes.

Hölgyek figyelmébe!!!

Mielőtt **divatos nap- és eser-nyőt** vásárolna, kérem tekintse meg

SINGER MÓR

ujjonnan épült ANKER-palotában, Budapest, VII., Király-utca 2.

sz. a. lévő üzletét.

HALL-fürdő. Felső-Ausztria.

Elsőrangú jodbróm-fürdő. Európa legregibb és leghygieiénesebb jodforrása. Idény: május 1-től ok-tóber 1-ig. Felvilágosítást és prospek-tust küld az állami gyógy-telepek igazgatósága ::::
Dr. Gerstel szanatóriuma télen is nyitva van.

VASÁRNAPI UJSÁG

24. SZ. 1910. (57. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL

BUDAPEST, JUNIUS 12.

Szerkesztőségi iroda: IV. Reáltanoda-utca 5.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egész évre - - - 18 korona
Félévre - - - - 8 korona.
Negyedévre - - - 4 korona.

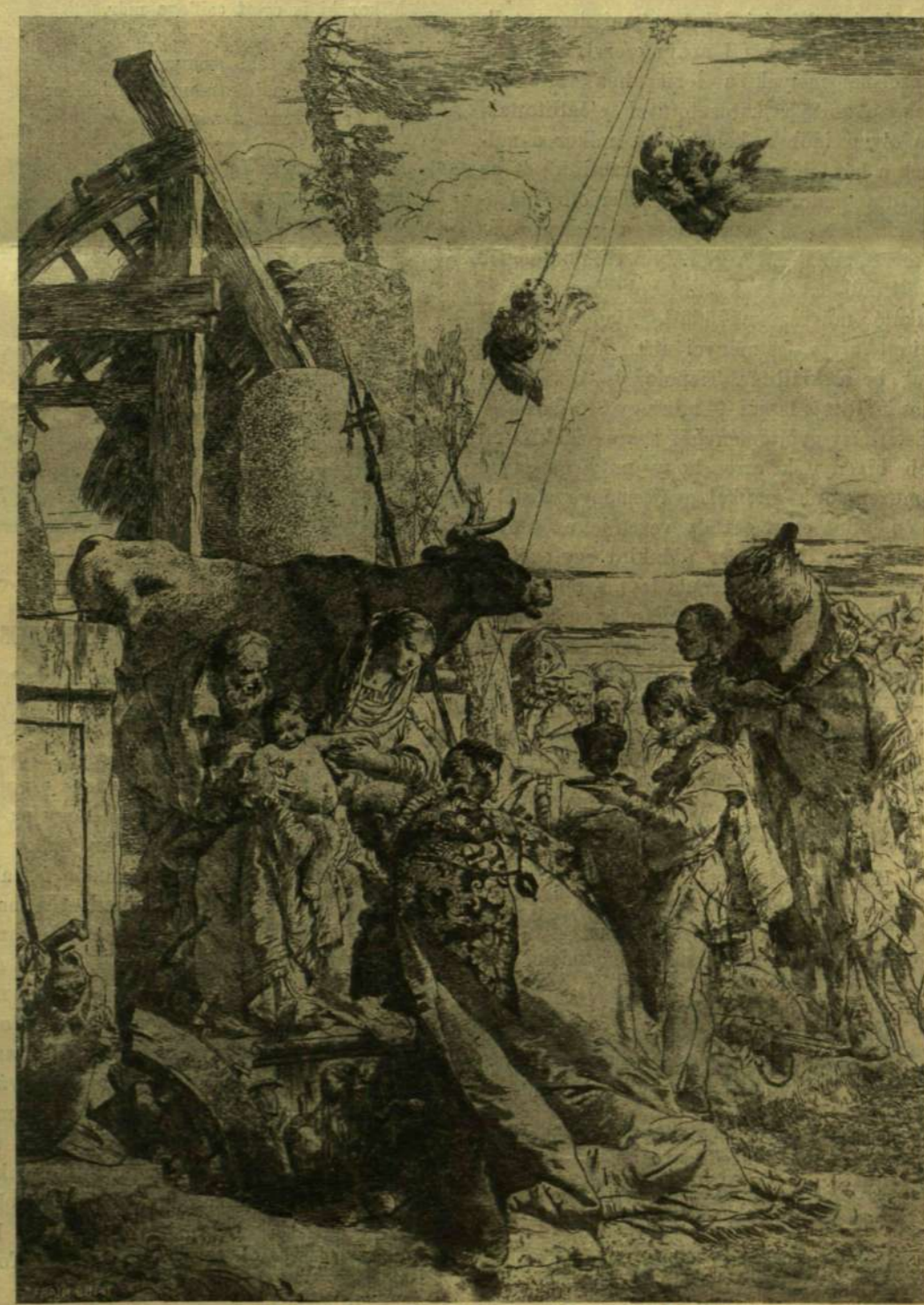
A « Világkronika »-val
negyedévenként 80 fillérrel
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postallag meg-határozott viteldij is csatolandó.

TIEPOLO.

(A Szépművészeti Múzeum metszetsorozatának kiállítása).

XVIII. SZÁZAD festészete a művészettörténet egyik legérdekesebb fejezete. Minden or-szágból más és másként fejlődött, rész-ben régebbi hagyományokra támaszkodott, rész-ben új, járatlan utakon törtétt előre, keresve, kutatva az új lehetőségeket és előkészítve a XIX. századi modern festészetet. Francia-országban a történelmi és képmásfestészet mel-lett az életképek festése virágozott föl ekkor, főképvisezőiként Watteau, Boucher, Pater, Lan-cret és Fragonardnak festményei soha ki nem fogó képzelemmel és utólrhetetlen bájjal tárják elénk a rokokó idők ragyogását, míg a realiztikus modorban dolgozó Chardin és Greuze, a szelidebb polgári erkölcsök tolmá-eselője. A szomszédos Spanyolország ekkor szülte minden korok egyik legüneményesebb alakját: Francisco de Goyát, a modernizmus atyját. Az évszázadok óta bevándorolt külföldi művészeket tápláló Anglia most, végre, eman-czipálja magát és saját iskolát alapít, melynek csakhamar nagy tekintélyt szerez Reynolds, Gainsborough, Hoppner, Romney és mások tevékenysége, kikhez a század vége felé a két nagy tájképfestő, Turner és Constable is csat-lakozik. Németország a XVIII. században Ra-fael Mengset ünnepelte legnagyobb festőjeként, kinek hírneve gyorsan elterjedt az olasz, majd a spanyol félszigetre, a hol III. Károly király udvari festője lett és Madridban nagy festé-szeti feladatokat oldott meg. Olaszországban ezen időben Velenceze vezet s az olasz festé-szet legjelentékenyebb tehetségei Tiepolo és Canaletto, kik mintegy lezárják a lagunaváros világhíres festőinek hosszú sorozatát. Mig Canaletto szülővárosának kiváló látképfestőjévé képezte ki magát és festőszeme elsőül látta meg Velenceze szépségeit, addig Tiepolo egyik legnagyobb freskó-festő lett, kit nemcsak ha-zájában, hanem német és spanyol földön is ünnepeltek. Tiepolo azon festők közé tartozik, kik fiatalos munkabírásukat mindvégig meg-tartják és mikor 1770 márczius 27-én 74 éves korában meghalt, örökségül több száz fest-ményt hagyott hátra, részben óriási méretű falképeket, melyek művészi tudás dolgában semmi kívánni valót nem hagynak. Egyike volt ő a legkönyvedebben dolgozóknak, kinek ecsetje gyorsan siklott át nagy területeken s

Giambattista Tiepolo: A napkeleti bölesek.
TIEPOLO ÉS FIAI METSZETEINEK KIÁLLÍTÁSÁRÓL.

Feldörzsöléstől, ütéstől, zúzódástól, sok fek-véstől, sömörtől, viszketéstől, kipálástól, ótvartól, bőrbajtól, gyulladástól, égéstől

és bármilyen bajból eredő legújabb **SEB** vagy kisebesedés minden utóbaj nélküli és legrégebbi időtől származó bármilyen **SEB** beszárítható, tűzessége csillapítható az

Erényi-ICHTIOL-SALICIL

Biztos eredmény! segítségével. Biztos eredmény!

Az eredeti «ERENYI-ICHTIOL-SALICIL» 3 koronás dobozokban csak a kizárólagos készítőnél kapható:

ERÉNYI BELA Diana-gyógyszertára BUDAPEST, KÁROLY-KÖRUT 5. SZ.

(Postai megrendelések utánvétel mellett aznap szállíttatnak.) Több mint egy millió köszönőlevél érkezett be a világ minden részéből.

tért hazájába, míg 1762-ben ismét egy meg-tisztelő meghívásnak tett eleget.

Ez alkalommal Spanyolhonba vezette őt útja. És csak annak, a ki látta az ő wüzburgi és madridi mennyezetképeit, lehet helyes fogalma ezen hatalmas freskófestő művészetéről. Mellékesen oltárképeket is festett s ezeknek egyik legszebb darabja a mi Szépművészeti Múzeumunk tulajdonában levő *Compostellai Szent Jakab*, melyet a művész élete alkonyán az aranjuzei kolostor számára készített. Tiepolo két fiával, Giandomenicóval és Lorenzóval utazott Madridba. Ezek szintén festők voltak, kora gyermeküktől atyjuk mellett tanultak és később mint segédei támogatták megbízásainak elkészítésében, de önállóan is működtek. Előszeretettel karcolták rézre atyjuk műveit és a Szépművészeti Múzeum jelenlegi kiállítása gazdag gyűjteményét adja eféle műveiknek. De Giandomenicót a «Via Crucis» és «Menekülés Egyiptomba» című sorozatok lapjain megismerhetjük itten, mint önálló szerkesztő-művészt is. A másodiknak említett sorozat különösen tanulságos művészetének megítélését illetőleg és nagyszerűen visszautkrözi a mester gazdag képzeletét, mely ezekben a finoman átértett kompozíciókban megnyilvánul, a mint költői módon élénk állítja a szent család menekülésének különböző mozzanatait. A rézkarcolás művészetét atyjától sajátította el, ki a kiállításon szintén látható «Scherzi di Fantasia» és «Vari Capricci» gyönyörű lapjait készíté. Mint valami finom tollrajzok, úgy tűnnek föl nekünk ezek a kitűnő rézkarcolások, melyek a legjavához tartoznak annak, a mit a karcolótűvel előállítottak, noha olyan időben keletkeztek, mikor a művészek a hantoló eljárásnak (mezzotinto) és az aquatinta modornak hódoltak. Tiepolo második fia, Lorenzo sem állott a rézkarcolás gyakorlásában atyja vagy bátyja, Giandomenicó mögött, jóllehet ő csak mint sokszorosító, reprodukáló művész működött. Nyolez karcolat készített atyja festményei után, közülök ötöt mutat be a kiállítás. Tiepolo és két fiának összes kiállított lapjai — mintegy 119 darab — az Esterházy-gyűjteményből származnak, a mi újabb bizonyíték arra, hogy mily gazdag a mi múzeumunk grafikai gyűjteménye, a melyből én, mint ezen osztály vezetője, az utóbbi tizennégy év folyamán időnkint egy-egy válogatott kollekeziót bemutattam a műkedvelő közönség gyönyörűségére. Bár ez a kiállítás is — a huszonegyedik az általam rendezettek sorában — hozzájárulna a művészi ízlés minél szélesebb körű kiképezéséhez és táplálásához a grafika iránt fölébredt, általános érdeklődést.

Dr. Térey Gábor.

A KÖLTŐ SZÓL.

Ha néha behúnyom a szememet,
Szárnyacsattogás üti meg fülemet,
Mire szemem megint kinyitom,
Milyen madár volt, már nem tudom.

Ha sötét szögletbe nézek én,
Rebbenni valamit érzek én,
Szele, hangja megcsap — hasztalan,
Mire látnám, már csak hült helye van.

Szellémesapat üldöz engemet,
Titkon megcsipkedti étkemet,
Megrántja kabátom szárnyait:
Mire hátranézek, eltűnik.

Csak egyet tudnék elfogni már,
Boldogabb lennék, mint a király,
Kalitba zárnam a kicsikét,
Hallgatni örökre énekét.

Babits Mihály.

NAGY, VÖRÖS GÉPKOCSI.

Nagy, vörös gépkocsi
Suhan pöfögve felém...
Beh vidámak az útasai,
Négy-öt deli úrlegény...
És át az utca porán, szemetén
Csak úgy igyekszem gyalogszerrel én...
Lelkem csupa gond, csupa kín
S a vörös, nagy gépkocsin,
A hogy mellettem röppen el,
Négy-öt víg úrlegény
Most elkomolyodva tekint felém
S mind kalapot emel.

Óh, jól ismernek űk
S jól ismerem űket én.
Becsüljük is egymást... Semmi gög...
S egyikünk sem álszerény.
Egy jó a hirünk az élet mászterén
S hogy mért dusak űk s én mért vagyok szegény,
Egyként tudják s tudom:
Egy eztra törünk más-más uton,
Hogy e föld szebb s jobb legyen,
De űk okosan, csupa kis tusán
A sikert úgy gyűjtik nap-nap után...
Az enyém más küzdelem!

űk, a kiké a ma,
Mondják, enyém a jövő...
De mit ér ez a nagy tusa,
A síron túl se' szünő?!
Mit ér, hogy a dalt viszi örök erő,
S az ő szavuk csak feldobott, henye kő!
Mit ér, ha még repül a sugár,
Mikor ki is égett csillaga már,
Mint majdan az én szivem?!...
Az ő szavuk több aranyat ér
S hogy az én jutalmam több babér:
Mit ér e vigasz nekem?!

Szánt volna az ég ura bár
Inkább akárminek!
... Édes család im hazavár
S haza csak gondot viszek.
Haza mily másképp igyekszenek
Közönséges jó emberek
Pihenni gondtalanul...
Karjukba boldog család simúl...
Velem mit ér az enyém?!
Lelkem csupa gond, csupa kín:
Mi lesz, ha fekete halottas kocsin
Maholnap elmegyek én?!

Telkes Béla.

ELŐSZÓ

VAGY

MIÉRT GONDOLOM EZT A MESEGYŰJTEMÉNYT HASZNOSNAK?

Mikszáth Kálmán kiadatlan műve.*

Sajnos, a világon semmi se állandó; még az igazságok is csak ideiglenesek. Ép úgy megy az idő, mint a vasat a rozsdá. I. István király pl. azt hirdette, hogy az egy nyelvű országok törékenyek. Ez akkor igaz volt, beözönlő idegen nyelvű tudós férfiak és hittérítők útját kellett egyengetni. Ha ma támadna fel, alkalmasint igen csodálkoznék, hogy a sok pap, a kiket kreált, mind megvan most is, hanem az igazsága, a mit mondt, az már emeleles bolondsággá változott. Ugyancsak így avult el az a másik igazság, mely szinte beleegyződött a magyar koponyákba, hogy «a mennyi nyelvet tudsz, annyi embert érsz», mert annyi különféle emberfajhoz szó-lhatsz. No hát ez se igaz már. Sőt ellenkezőleg. Egyetlen nyelv titkaiba kell behatolnod, zamatját, édességét, bűbáját fölszívnod, hogy a szavakat sokféle népek meghallják. Tolstoj

* Mikszáth Kálmán utolsó kézirat, melyet egy a Franklin-Társulat számára összeállított mesegyűjteményhez írt előszó.

oroszul szól a földgolyóbis minden népeihez, Anatole France francziául, Kipling angolul, s még mi szegény magyaroknak is, a kiknek a nyelvéhez nincs szokva semmi európai faj, messze kihallatszik a magyar szavunk, ha szépségének minden himporával, szinpom-pájának teljével ejtjük.

— Hát biz ez igaz lehet, — fogja mondani az olvasó, — de miért ne volna hasznos még a mellett más nyelveket is tudni? A több mégis csak több.

Bizony nem tudom én. Hiszen talán hasznos több nyelvet tudni, de ez még nincs eldöntve. Mert az anyai nyelv valóságos szeretője annak, a kit megigézett s attól tartok, hogy csak azelőtt veti le a ruháit, annak mutatja meg titkos bájait, édes szépségét, a ki csak ő előtte térdepel és nem hűz másokhoz.

E fölött azonban nem kívánatos vitatkozni, maradjon nyitva ez a kérdés. Inkább csak azt kell kiemelni, hogy a magyar nyelv még a gyermekkorát éli. Most van a legkritikusabb fejlődési korszaka, s mint a gyöngye plántát, mindenféle veszedelem fenyegeti. Még csak jó volt, míg egy pár száz évig a német kultúra irtotta, mert a ködmönstágtól meghátrált, mint az ördög a szenteltvíztől. A falusi parasztnál megmaradt a nyelv nyersen, a maga őserében, míg egyszer az úriosztály, mely mindent elszedett a paraszttól, de a legbecesebbjét nála hagyta, utána nyúlt, s szépen megosztokodtak a feladatokon. A paraszt továbbra is művelte a földet, melyet a nemes úr a kardjával megörzött, az úr pedig művelni kezdte a nyelvet, melyet a paraszt örö-zött meg neki.

Hát nem is volt addig semmi nagyobb baj; a veszedelem most kezdődik, mikor a német kultúra helyett magának a magyar nyelvnek mindenféle betegségei fenyegetik: a *kurdiális* (hivatalos) nyelv, a miszerintek, minekutánák, a tatik-tetikek időtlen siserá hada, a *tanügyi nyelvvel* nyakatekert, izetlen és színtelen chablonjai, az *ujságok* magyartalan, pongyola nyelve és szókötése, mely gyorsan ragad a magyar koponyákhoz, mint a csiriz, s mindenekfölött a lipótvárosi magyar nyelv, melynek utalatos kiszólásai, formái poloskaszaporasággal teremnek a zsúrokon. Ehhez járul a szónoklati nyelv a tisztelt Házban, melyből hiányzik a magyar nyelv lelke, esontja, veleje, muzsikája; a helyett fakó frázisok, elcsépel, szürke szólalmok nyikorognak szénásvillával összehányt sorrendben a honatyai ajkáról. Oh, szegény magyar nyelv, de silány volnál, ha nem láttuk volna szépségeidet egyebütt. E szegény emberek csak úgy építik az ő beszédeiket, mint a gyerekek a házakat a skatulyáikból előszedett készen-álló építőkövekből. Azzal a különbséggel mégis, hogy a gyerekek mindenike külön építőskatulyát használnak, holott az egész parlamentnek csak egy szóskatulyája van.

Mennyire jellemző, mikor megszólal Eötvös Károly s tudolnak be a folyosóról a társai, s a mint hallgatják, hallgatják, fel-felhangzik innen is, onnan is az elismerés:

— Jól tud magyarul.

És ez a megjegyzés annyira ismertető jelzője Eötvösnek, mint Kinizsinek, hogy malomkővet hempergetett, Lehelnek, hogy jól fújta a kürtjét, Botondnak, hogy buzogányával beverte a bizánczi kaput. Jól tud magyarul — vagyis, hogy a többi mind nem tud jól magyarul.

Ebből aztán láthatjuk feleym mie vogmuc! Képzeljék el az angol, franczia, vagy a német parlamentet, hogy ott valaki azért csodálna

Giambattista Tiepolo: Mária és a három domokosrendi szent nő.

Giambattista Tiepolo: Compostellai Szent Jakab.

TIEPOLO ÉS FIAI METSZETEINEK KIÁLLÍTÁSÁRÓL.

meg egy szónokot, mert jól tud angolul vagy francziául, illetőleg németül. Hiszen francziául minden nyelvem jöl tud, a ki a kamarában ki meri a száját tátani.

Nálunk azonban, fájdalom, még az írói művészet termékeinek bírálatánál is gyakran olvassuk, mint nagy érdemet, hogy az illető regény, vagy más költői mű «jó magyarsággal» van írva. A mi épen olyanformán fest, mintha az útlevelekben a személyleírás rubrikában mint különös ismertetőjel volna feltüntetve, hogy az utasnak *mind a két szeme megvan* — vagyis hivatalos nyelven: «mind a két szeme jelen van». De ez persze csak a fél szeműek országában lenne helyénvaló.

Ennyi veszedelem között, mely a magyar nyelvet, mint a nemes szőlővenyigét ellepi, akaratlanul is felmerül az aggodalom, nem fog-e lassan-lassan elcseneveznedni az a törekvés, miképen kellene zamatos voltában, egészséges szinpom-pájával megörizni, s a mint eddig bírták egyes kiváltságosak, bírnák ezentúl egész nemzedékek, s adnák át teljes üdeségében idők végeiglen új és új emberöltőknek.

Ez volna ám a dicső munka, de hol fogjuk meg? Mit kellene tenni, hogy így legyen?

Az irodalom legyen az az iskola, a honnan mindez szétárad? Nem. Mire Aranyig, Jókaiig vergődik az ifjúság értelme, akkorra már minden egyesnek megvan a saját nyelvi struktúrája, melyen csak kevéssé változtatnak vagy csiszolnak az írói remek. A ki nem tud egy szót sem magyarul, az még beszélhet egykor épkézláb szines magyar nyelven, de a ki már beszél pongyolán, szürkén, az sohase zamatos, mint a hogy nehezebben tanul meg szépen írni, a kinek már megvan a maga egyéni írása, mint a ki még nem birkózott a betűvetéssel.

Hitem szerint ezt a nagy feladatot csak egy ember oldhatja meg sikeresen, s ez Makszus bácsi. Ez a vándor öreg apóka, a ki kód előtte, kód utána, mindenütt megfordul, a hol apró magyar gyerekek vannak. Piros orezája van, hidegtől kimarva, szép kék szemei teles-teli mosolylyal, nagy fehér szakállá, meglehet, kenderből, bekopogtat koronként minden háznál, beszél a nagyapával, a kinnél még öregebb,

ránzosabb, vagy az «édesekkel», a kinnél okosabb, tapasztaltabb.

Honnan jön? Isten tudja. Hiszen hol az operencián innen van, hol az operencián túl s hegyről-hegyre lépeget nagy csizmájával. Mikor jön? Hát mikor a mesekolláció már végkép elfogyott, mikor a kicsinyek mesemondásért zaklatják az öregeket, akkor azok rendszeren így szólnak:

— Kifogytak a mesék. Várjatok türelemmel, míg majd újakat hoz Makszus bácsi.

Makszus bácsit senki sem látta, az is valami rejtélyes, hogy miképp adja át a meséket, elmondja-e, vagy csak beleheli a fejekbe? Azt lehetne mondani, hogy talán nem is él már Makszus bácsi. De ezt a föltevést legott megczáfolja az, hogy a meséi még folyton szaporodnak. Dickens meghalt, Jókai meghalt, tehát nem terem több Dickens- vagy Jókai-regény. De a Makszus bácsi meséiben fel-felbukkanak újak és újak, tehát okvetlenül él Makszus bácsi. Élt ezer év előtt és él ma is. Mert különben ki az ördögnek fejében rajzana ki az a sok új mese folyton és folyton s mindenik-

Giambattista Tiepolo: Borzasszakállú férfi.

Giandomenico Tiepolo: Menekülés Egyiptomba.

TIEPOLO ÉS FIAI METSZETEINEK KIÁLLÍTÁSÁRÓL.

ből a Makszus bácsi hangja eseng ki, s az ő lelke, az ő világa, az ő észjárása reszket azokon.

Hát az jutott nekünk eszünkbe, hogy egy nagy gyűjteménybe szedjük össze ezeket a meséket, s hogy mint a Kolumbus tojása, igen egyszerű a nagy nemzeti feladat, mely következményeiben óriási horderővel bír; ezeket a meséket kell felolvasni a fejlődésnek induló gyermek előtt a divatos németből, angolból fordított versikés- és meséskönyvek helyett, melyek a szép kivitelű képek miatt kapósnak az úri gyermekszobákban. Ezeket a meséket aludjanak el esténként gyermekeink s folytatásuk tovább álmaikban a királyfiak esodálatos kalandjait. A nemzeti lélek (mert Makszus bácsi képviseli a nemzetet talán még előbb-ről is, mintsem Ázsiából kijöttünk) összeolvad a gyermek viaszlagyságú lelkével s egy darabbá keményedik az óvével, a filén keresztül szűrődik be szinte észrevétlenül a magyar nyelv fölséges muzsikája, s hamisítatlan elevevénye, koloritja. Megtermékenyítik remek formái, erőteljű duzzadó képei, melyek, mint az őserdők flórája, ámulatba ejtik az idegent, ha izléssel vannak megválogatva bokrétaiba. Semmi se bizonyosabb e módszer mellett, mint az, hogy ezren és ezren hatolnak be a magyar nyelv szépségébe, s megjön az idő, a mikor a Házban is jól fognak beszélni magyarul s megmosolyogják a mai generációt, mely jó szónokoknak tartott olyanokat, a kik a magyar nyelv tündérével semmi viszonyban nem állottak, a mikor lehetetlenné válik a lipótvárosi nyelvújítás és beadja derekát úgy a tanügyi, mint a kuriális nyelv. Mily isteni perspektíva nyílnék meg ezzel. Roszúl a végén már csak a Tudományos Akadémia fog irni.

E mesegyűjteménynek egyetlen gyermekes családban sem szabad hiányoznia. S ez egyszer nem frázis és nem önreklám. Több nevelő ereje van annak, mint az önképzőköröknek, irodalmi olvasmányoknak és gyakorlatoknak összevéve. A mit Jancsika meg nem tanult, sohasé fogja többé János tudni. A magyar mesékből hiszen eddig is voltak gyűjtemények, semmi nagy dolgot nem csináltunk, sőt ezek a mesék, egy-kettőnek kivételével (melyet magam gyűjtöttem) mind megvannak

más gyűjteményekben, és pedig jobban vannak meg, vagyis a Makszus apó közvetlen előadásában, hogy úgy mondjam, szöröstül-böröstül nyersen, az illető vidék dialektusában, paraszti ornamentikájával, a mi az etnografusnak többit ér. Én voltaképpen csak kölcsön vettem ezeket a meséket azokból a gyűjteményekből, a hol a folklore jegyében méltó helyet foglalnak, kölcsön vettem, speciálisan arra a célra (melyet én mindennél előbbrevalónak tartok), hogy a magyar gyerekekbe belemeséljük azt az Istentől esőppentett igazi magyar nyelvet, mely díszfoglatolja lesz mindannak az egyének, a mit még ezennél tudni fognak.

Nekem természetesen nem kellett sem a palóc, sem a göcseji, sem a csángó dialektus, még kevésbé a mese olyan fordulatai, melyek tíz-húsz másik mesében is megvannak (mert ilyen egyformasággal csak elúnatnám a gyerekekkel a könyvet), lehetőleg ritkítottam a mese örökkön visszatérő cziradait és ornamentikáját, és főleg tudván azt, hogy Makszus apó vén kutya, a kinek gyakran sikamlósrá eszszik a nyelve, a mellett, hogy pompás jó szíve van s királyokat farag a jólkü embekekből s gyémánttal, arannyal teli zsákokat hemperget fantáziájában a szegények kunyhójába, mégis gyakran téved durvaságokba, illetlenségekbe és szemérem elleni kihágásokra. Hát ezeket én egyszerűen kioperáltam a mesékből s úgy adom át a gyermekeknek, hogy csak az van bent, a mi a néplélek felismerésére visz s a minék vérré kell válni bennök.

A KONT-ESET.

— Fantasztikus regény a XXI. századból. —

Ista Szemere György. (Folytatás.)

XVII.

A bankkonzorcium (némi csekély módosítással) elfogadta a Kont feltételeit. A parcellázási munka befejezése, illetve a telekkönyvi állapotok rendezése után hajlandó volt 400 millió koronát a régi birtokos érdekeltiség javára s ugyanannyit a Kont kezéhez folyósítani, azzal a feltétellel természetesen, hogy az uradalmak részvevői az egész összeg erejéig, úgy birtokukra vezetendő zálogjogi biztosítással, mint személyi hitelükkel is szolidárisan jótállanak.

központi szervezetének a székhelye. Az államot az Országházból dirigálják, annak anyagát, a társadalmát, innen a Nemzetházából fogjuk ápolni, irányítani.

Lázás sietséggel folyt az építkezés. Négy hónap lefolyása alatt tető alá került az ország leghatalmasabb s legterjedelmesebb épülete. Akkorára már elkészült Kont a hivatalos szervezetek tervezetével is: a kinevezett, előkészített s beoktatott hivatalnokok elfoglalhatták helyeiket. A hatalmas, százfelé terjeszkedő igazgatásnak főbb ágazatai szerint tíz osztály hatáskörébe lett beosztva a nagystílusú nemzeti munka fölötti igazgatási és felügyeleti hatalom. Ezek: I. A népesedési mozgalmat vezető, II. A filantropiai, III. Az adóreform, IV. A földmívelési, V. Az ipari, VI. A kereskedelmi, VII. A vízsabályozási és vizerő, VIII. Új termelési ágakat meghonosító s új találmányokat segítő, szabadalmazó s végre IX. A bányászati osztályba. A X-ik (elnöki) osztálynak Kont volt a feje. Minden osztály mellé tanácsadó, szakértő testületek rendeltettek, a melyeknek tagjai a világ minden tájáról meghívott világhírű szakemberek lettek; az előmunkálatokat végző, a magyar föld becsülésével megbízott amerikai urak valamennyien itt maradtak a Kont szolgálatában.

De volt ezeknek egyéb fontosabb teendőjük is a szakértői tanácsadással: az amerikai pénztöke meghódítása. A magyar föld gazdagságát kimutató becslési munkájuk s jelentésükhöz fűzött szakvéleményeik tudományos feldolgozása után Kont egy rendszeres műve tömörítette az általuk összeállított értékes anyagot, s kinyomatván azt, elküldte az összes számottevő amerikai pénz-emporiomokba. S az újvilág pénz-embereinek figyelme egyszeribe Magyarország felé fordult. Rövid idő alatt tucatzájával keresték fel Kontot Amerika milliárdosai s az általuk ismert s nagyratartott szakértők véleménye alapján konzorciumot kötöttek egymás között a magyar föld ki nem aknázott kincseinek mozgósítására. A konzorcium feje Kont lett, a ki tiszszázalékos hozzájárulással vett részt az érdekeltségben. Az igazgatótanács felelősségben magyarokból, másik felelősségben amerikaiakból volt összeállítva. A magyarok között szerepeltek a Kont-massza régi birtokosai közül a legtöbben, egyebek között Gábris, Gyimóthy, Kanut is. Kincses a felügyelő-bizottság elnökévé s Lombos annak tagjává választották. A három milliárd tőkével megalakult részvénytársaság a Magyar Föld Értékeit Feldolgozó és Értékesítő Ipar- és Kereskedelmi részvénytársaság címet kapta. Angolul rövidesen: Americo-Hungarian Exploiting Company.

Mire elkészült a Nemzet-háza, megkezdhetette működését a Részvénytársaság is.

Meg is kezdte (mert az amerikaiánál a percz is drága) azonnal. Valahol törvényeink terve

A GÉP RONCSAL.

vett alkotásainak nem állottak útjában, perczet sem késtek, hozzáláttak a munkához. Főszagatták a földet mindenütt, a hol aranyat, ezüstöt, kobaltot, antimont, rezet, vasat, márványt, drágakövet, szenet, tőzeget jelzett a szakértők jelentése. Gépgyárakat emeltek amerikai mintára, a melyek a bányászati kultúra legújabb és legelőkeltebb gépmintáinak előállításával foglalkoztak. Tuczatzájával nőttek ki a földből, a föld méhéből kivájt nyesterterményeket feldolgozó hatalmas iparművek. Az üzemhez szükséges vízenergiának kihasználásához szükséges gátak, zsilipek, akkumulátorok s egyéb erőgyűjtő berendezések építéséhez, a mennyiben vízjogi törvényeink értelmében nem ütköztek bele mások szerzett jogába, szintén hozzáláttak s megígértették Konttal, hogy az amúgy is elavult vízjogi törvények revízióját keresztülhajtja az országgyűlésen, hogy az általuk tervezett nagystílusú, az egész országot behálózó vízsabályozás és vizerő megosztás kolosszális és egységes művét akadály nélkül keresztülvihessék minden vonalon.

Kont nemcsak ennek a revízióját vállalta magára, de valamennyi oly törvényét, a mely a nagy nemzeti munkát hátráltathatta volna, a mellett javaslatokat dolgozott ki új törvények, iparvédő és kereskedelmet fejlesztő törvények előkészítésére.

A Nemzet Házában égett a munka, a folyó ügyeken kívül valamennyi osztály törvényjavaslatok előkészítésével volt elfoglalva. Ezekre

majd rátérünk később. Akkor, a mikor a javaslatok tárgyalásáról lesz szó...

De az előmunkálatok részletei se igen érdekelhetik a regényolvasót. Az új, hatalmas, gazdag Nagy-Magyarország vajadásánál mindenestre érdekesebb lesz a befejezett, megszűnt s életereje teljességében lévő államorganizmust működése közben látni. Akkor, a mikor a szem elé terülő kép nem szorul bővebb magyarázatra; hatásának közvetlenségét nem alterálja a befejezetlenség körül ólálkodó emberi kishitűség és kételkedés: hogy vajjon milyen lesz az utolsó esetvonalas után, nem romlik-e el addig, bevalnak-e rajta alkotójának összes inspirációi és reményei?...

... Addig is számoljunk be a Kont esküvőjéről. Mert megtörtént rövidesen, hat héttel az eljegyzés után.

De nem azzal a tündető, megejtő fényvel, a melyet Kont egyéb körülmények között a közélet terén kifejtteni szokott. Házasságának szent intimitásait nem akarta nimbusza czéljaira kihasználni azzal, hogy az ország piacára állítsa be látványosságának azt, a mi egyedül a templom áhitatára való.

Szűk körben tartották meg esküvőjüket Kont és Emerenczia hercegnő. Az anyakönyvvezető István de genere Kont néven vezette be a matrikulába a férjét, miután az felmutatta neki a kötelező okmányok bemutatása alól való dispenczióját.

Az esküvő tanu Gábris és Kincses voltak. Az eskető pap egy szegény káplán (a kit Kont később püspöki rangra emeltetett.)

Kont természetesen várkastélyába vezette a hercegnőt. A női lakosztály küszöbén letérdelt előtte:

— Kisérje áldás minden lépésedet a szerettedért és a hitedért — mondta s felállván, keblére zárta a boldogságtól szinte elalélt hitestársát...

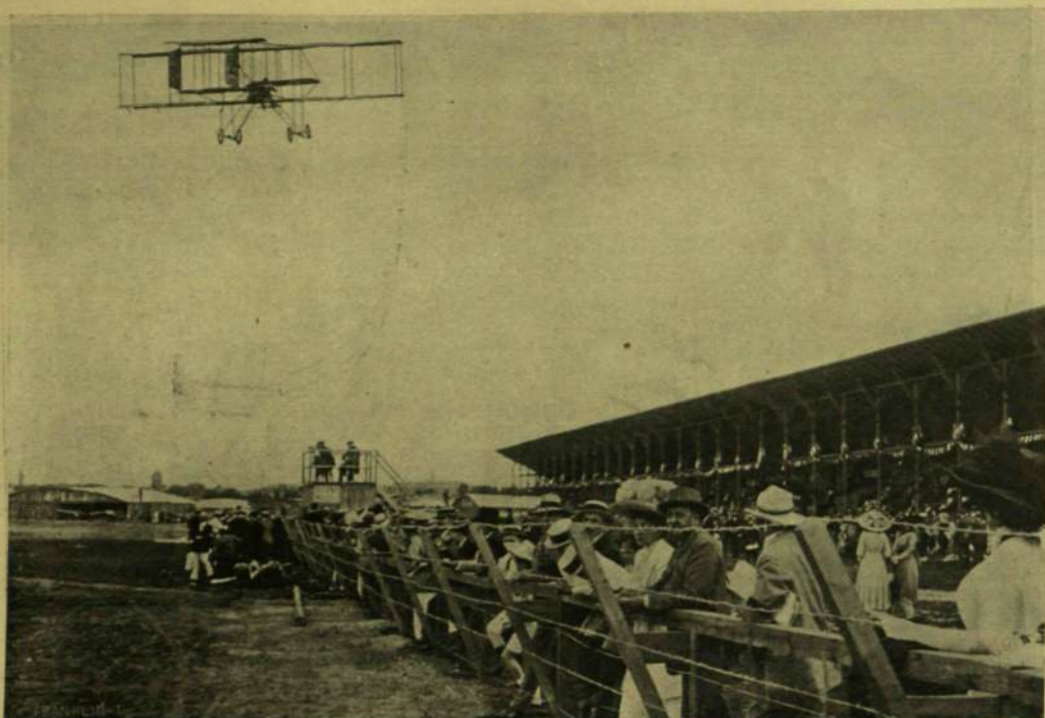
Kont még egy napi pihenést sem engedett meg magának esküvője alkalmából. Vitte, ragadta a tüze: alkotni, gyarapítani. Reggeltől estig járt kelt, buzditott, tüzelt. Referáltatott magának mindenről, a legkisebb mulasztás sem kerülte ki figyelmét, az ő szankciója nélkül elintéztést nem nyert semmiféle ügy.

Különösen paraszt-telepítvényesei sora fektűt a szívében. A legnagyobb szigorúsággal ellenőriztette, hogy végrehajtják-e szakközvegeinek nevében kiadott utasításait, főképen a kiültetni kötelezett gyümölcsfákat illetőleg. Minden vonalon kedvező jelentéseket kapott. A telepések megszerették a fát, (a mit különben nem igen sokra becsült eddig a magyar), mert ő tőle jött. Legtöbb fejesóvalást meg a föld vegelemzési kényszere provokálta, — mert azt már még Kontnak magának sem igen hitték el az atyafiak, hogy egy darab rögből akkurátusan ki lehessen sütni, hogy mivel kell legezelszeriben bevetni a táblát, — de azért ottl sem igen ódozkodtak.

A GÉP RONCSAINAK FELKUTATÁSA.

ZSELYI ALADÁR REPÜLŐGÉPÉNEK PUSZTULÁSA.

PAULHAN REPÜL.

— Hagy mulassanak a tudósok, — mondták, — mert alighanem nekik kell a miskulancia, hogy legyen miről könyvet írniok...

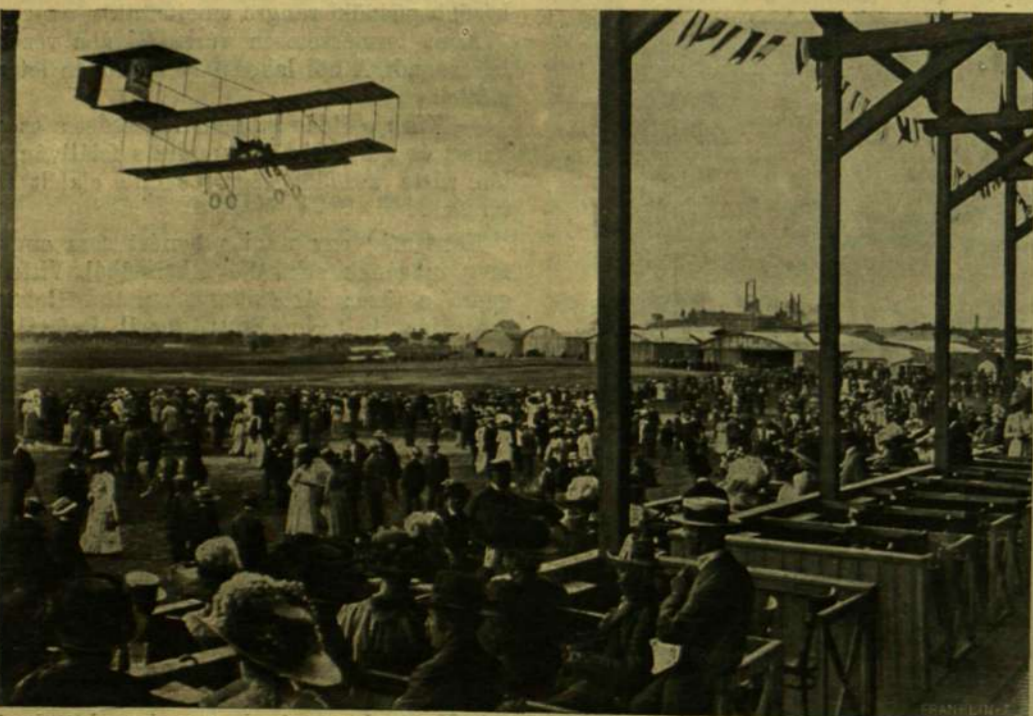
Miután Kont egymaga mégsem győzte minden vonalon az irányítás és ellenőrzés munkáját, annak jogi részében megosztzkodott Kincses mesterrel. A törvényeket előkészítő bizottságok működésének főfelügyeletével fiskális uramat bízta meg.

Lombos a kiadóhivatalt kormányozta s tartott is ott oly pedáns rendet, hogy még a légy röpléséért is felelőssé tette alantós közegeit.

Őszig úgy beleszokott új munkakörébe a Nemzet-házának valamennyi tisztviselője, mintha évtizedekkel ezelőtt kitaposott nyomokon való haladásról lenne szó. Pedig úgyszólván még ki sem alakulhatott a feldolgozandó anyag kezeik között. Újabb és újabb invenziókra volt szükség, hogy simán mehessen az ügyek ellátása. Mindenki gondolkozott, önálló koncepcziókon törte fejét. Egy eleven organizmus szive volt a Nemzet-háza, az állam organizmusának rugóhoz, fűtőkazánjához semmiben sem hasonlított. Itt élt, fejlődött, vért szívott magába minden intézmény, ott kereként járt, mint a taliga. Kont nem egyszer hangoztatta: a társadalom, a nemzet önző munkája az igazi produktív munka, az állam nem produkál, csak szortiroz és rendez.

PAULHAN LEGYŐZI EFIMOFFOT.

EFIMOFF REPÜLÉSE A NAGY TRIBÜNÖRŐL NÉZVE.

A BUDAPESTI NEMZETKÖZI REPÜLŐVERSENYEKRŐL.

A politikától lehetőleg távol is tartotta magát Kont vitéz. Pártonkívül maradt, nem vett részt semmiféle alakulásban, csak akkor lépett az aktivitás terére, midőn egy áldatlan obstrukció után, a melyet egy nagykövetnek tapintatlan bambasága provokált, kénytelen volt az uralkodó feleslatni a Házat. Kont akkor egy újabb kiáltványt bocsátott ki, a melyben az ő zászlaja alá való sorakozásra hívta fel a nemzetet. A párt hivatalos neve «Országos Párt» volt, de mindenki csak Kont-pártnak nevezte.

A nyár végén megejtett általános választásokon túlnyomó többséget nyertek a Kont jelöltjei. Közöttük volt Kincses és Lombos is.

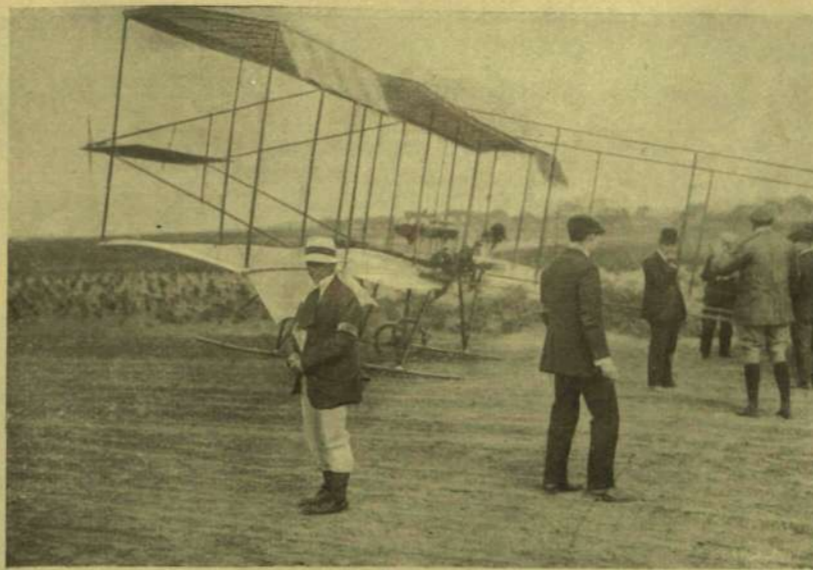
(Vége következik.)

JIMMY A JAVÍTÓBAN.

Elbeszélés.

Irta Szebenyei József.

Jimmyről, a Jim Mc Langhlinről már sokszor volt szó ezekben a történetekben. Az apja rendőr volt és így ő előkelő állást töltött be a második utcai bandában. Ő már nemcsak hogy vakmerő és elszánt volt, hanem elbizakodott és vásott is sok tekintetben. Így történt aztán, hogy Jim Mc Langhlin 15 esztendőskorában egy szép napon bekerült a

LESZÁLLÁS UTÁN.

EFIMOFF STARTOL. (A balasroiban egy sportbíró figyel a start hosszát.)

tömörüljenek és emeljenek örökéletű emléket a nevének. Így alakult meg a Gerry Society, az amerikai gyerekek réme, a szigorú, kegyetlen javító intézet, a hol állandóan 30—40 ezer gyermeket nevelnek, tanítanak huszonegy éves korukig.

A képviselőház törvénybe iktatta a Gerry egyesület hatáskörét. Törvényben áll, hogy a Gerry Egyesületnek joga van minden megkérdés vagy egyéb törvényes eljárás nélkül a szülőktől a gyermeket elvinni, ha úgy találják, hogy nem részesül elég jó bánásmódban, nevelésben, ha iskolakerülő, ha vásott. Vannak ügynökei az egyesületnek, — úgynevezett Truant officerek, a kik a gyerekeket megfigyelik és beszállítják a javítóba. Ezek törvényes joggal felruházott esküt tett emberek, a kik ha iskolaidőben meglátnak egy gyermeket az utcán, megállítják, kikérdezik:

— Miért nem vagy iskolában?
A gyerek ha nem tudja igazolni magát, akkor mennek vele és a végére járnak a dolognak. Ha azt tapasztalják, hogy a gyerek iskolakerülő és hogy a szülei nem gondoskodnak eléggé róla, akkor kéréletlenül beviszik a javítóba.

New-Yorkban, a felsővárosban, a Harlem folyón jóval túl, a hova már nem ér el a város zajja, füstje, a hol már szabad, tiszta a levegő és zöld fű borítja köröskörül az egész vidéket, egy óriási nagy kert kellős közepén, mérhetetlen nagy palota, húsz szárnyépülettel, műhelyekkel, gyártelepekkel — ez a Gerry Society és itt lakik az ő harmincezer nevelt gyermeke. Sokan, nagyon sokan a felnőttek közül már bejárnak a városba dolgozni. Irodákban, műhelyekben, gyárakban dolgoznak, szorgalmas, becsületes emberek.

És este hat órakor, mikor a munka véget ért, mennek ezren és ezren vacsorázni — haza — a Gerry Egyesületbe. Mikor 21 évesek a férfiak, józan, szorgalmas választópolgárok,

megköszönik a sok jótéteményt és mennek ki az életbe, megerősödvé, acélozott izmokkal, mintha a szülői házból indulnának ki a nagyvilágba.

És ez a nagy intézmény, ez a gyönyörű valami, a Gerry Ábrahám összezsorozott millióiból nőtt ki.

Egy szép őszi estén ott ültünk a második utcai templom lépcsőin és beszélgettünk nehéz, nagy csatákról, fáradságos küzdelmekről, mikor jött a Jimmy öcsese. Tizenkét-tizenhárom éves fiú lehetett.

— Hol a Jimmy? — kérdezte valaki, mert Jimmy nélkül nem volt teljes a mi kis bandánk.

— Elvitte a Gerry Society, — felelte a kis fiú és olyan fojtott, siró volt a hangja.

A bandát mintha valami nagy ütés érte volna. Mintha valami kampós bottal ütöttek volna a szívünk tájára.

— A Gerry Society?
Mély, hosszú csend következett. Éreztük, hogy valami elveszett belőlünk, a szívünk egy darabját szakították ki.

— Hogy történt?
— Úgy történt, hogy tegnap este nem jött haza. Reggel se jött haza, ma meg levelet kaptunk, hogy befogta a Gerry Society.

— De hát miért?
— Nem tudom miért, — felelte a kis Mc Langhlin, — az apám kiment érte, de nem adták vissza.

Pedig jó fiú volt. Jim Mc Langhlin nem hazudott soha. Így kissé vadabb volt, mint bármelyik is közöttünk, elszánt, vakmerő, de szerette a pajtásait, a szüleit. És a bandának ő volt a legjobb katonája. Jim nélkül el sem tudtunk képzelni valami nagyobb cselekedetet. Ő volt a lelke a mi bátorságunknak is, ő mindig előljárt a tűzben, a harcvezetésben mindig legelől láttuk, a legelszántabb volt és a legnagyobb vakmerőséget igénylő és a leg-

kockázatosabb vállalkozás mindig Jim Mc Langhlinra esett. Ebben a pillanatban mintha derékon roppant volna ketté a mi bandánk, a híres második utcai boys brigade. Ültünk ott szótlán szomorúan, mintha valaki meghalt volna közöttünk...

A Gerry Egyesület hatalmas volt és félelmetes. Mi nem ismertünk magunknál nagyobb hatalmat, de mikor a Gerry Egyesületről volt szó, akkor meghökkentünk. Száz rendőrt, ezer törvényt egy szempillantás alatt kijátszottunk. De a Gerry Egyesület... az más. Ez minket is lebert, mert akkorát nem tudott volna útni rajtunk más, csak Gerry, a milliomos uszorás szelleme.

Azon töprengtünk, hogy mit követhett el a Jimmy olyasvalamit, hogy a Gerry Egyesület befogja. Tudtuk, hogy rakoncátlan, vad gyerek volt, de arra esküdni mertünk volna mindannyian, hogy beestelen dolgot Jim Mc Langhlin el nem követett. Hogy lopott, esalt volna, azt nem hittük el. Az iskolában is jó tanuló volt. A szülei jól bántak vele, szépen öltöztették, szerették. Hát akkor miért? Szinte lázadott bennünk minden idegszál. Ez egy jogtalan, igazságtalan dolog.

— Holnap kimegyünk érte — mondta Bill Hardy olyan hangon, mintha azt mondaná, hogy jó reggelt.

Mi bámulva néztünk rá, mert akár azt mondta volna, hogy holnap lehozzuk a napot. De Bill Hardy ha mondott valamit, annak megvolt az oka is, tehát ráhagytuk. Holnap kimegyünk érte...

A Harlemen túl már virított a tavasz teljes pompájában, a hogy az Eleveled végállomásáról nekiindultunk a nagy épülettengernek, a mely elnyelte Jimmy Mc Langhlint. Kiltöztünk ünneplőbe, tisztán, mosolygósan, csak a homlokunkon ült valami sötét gond. Mi nem is tudtuk tulajdonképpen, mi a teendők, mi végre jöttünk el ide vagy harminczan. Rábiz-

EFIMOFF FELSZÁLLNI KÉSZÜL.

PAULHAN A GÉPJÉN.

A BUDAPESTI NEMZETKÖZI REPÜLŐVERSENYEKRŐL.

PISCHOFF.

WAGNER.

A BUDAPESTI NEMZETKÖZI REPÜLŐVERSENYEKRŐL. — Repülés alkonyatkor.

tuk Bill Hardyra a dolgot, a kinek bizonyára megvolt már a terve, ha olyan nagy dologba vágta a fejszéjét.

A Gerry Society karmairól sokat hallottunk már, de azt még nem hallottuk, hogy valakit kiszabadított emberi hatalom a Gerry Egysület karmai közül, ha az egyszer megfogta az áldozatát, legalább is addig, a míg 21 esztendő még nem ért el az illető. A mi szabadító hadjáratunk tehát nem is volt ugyan reményteljes munka, de azért valami titkos kis remény égett mindnyájunk bensejében, mert arra gondoltunk, hogy elkövetett már nagyobb dolgot is a második utcai banda, mint a Gerry Society-ből valakit kiszabadítani.

Mikor a nagy rácsos kapu elé értünk, Bill Hardy félrevont bennünket, felálltunk előtte félkörben és mint a nagy feladatok előtt rendszeren szoktunk, — megfogadtuk szentül, nagy, becsületes fogadással, hogy Jim Mc Langhlint kiszabadítjuk abból a rettenetes veremből. Hogy miként, azt a sorsa biztunk. Majd csak akad valamelyes mód.

A kapuban egy terebélyes portás állott. Furán nézett rajtunk végig, mikor megálltunk a portája előtt. Bill Hardy elébe állt:

— Az igazgató ural akarunk beszélni. A második utcai banda eljött, hogy az igazgató ural beszéljen, — mondta olyan hangon, mintha parancsokat osztogatna valahol egy csatahajón.

A portás mosolygott, aztán megkérdezte:

— Mi végből akartok vele beszélni?

— Jim Mc Langhlint akarjuk vissza tőle.

A portásnak tetszett a dolog, mert megveregette Bill vállát és felszólt az igazgatóhoz telefonon:

— A második utcai banda eljött Jim Mc Langhlinért. «Vissza akarják kapni», — hangsúlyozta gúnyosan és belemosolygott a telefonba. — Valamit mondott neki az igazgató, letette a kagylót és hozzánk fordult.

— Az A épületben vár rátok az igazgató úr. De vigyázzatok, hogy ott ne fogjon beneteket.

— Sohse féljen attal, öcsém, — mondta Bill Hardy — hogy egy kissé leintse a bizalmasod portást, aztán megindultunk az A épület felé.

Az igazgató kedves, szeretetreméltó öreg úr volt. Kijött elébünk a fogadószobába, megrázta a kezünket, megveregette a vállunkat és szinte derült az arca az örömtől, a mikor Bill Hardy eléállott szónokolni:

— Visszakérjük a Gerrytől Jim Mc Langhlint, mert Jim becsületes fiú, jó tanuló, Jim sohse hazudott, a mint hogy a második utcai banda egytől-egyig becsületes fiúkból áll.

A direktor szeliden, mint egy nagypapa, szeretettel mint egy nagymama, szinte simúlt a szava bele a lelkünkbe, mondta:

— Fiam, ti nem szeretitek úgy Jim Mc Langhlint, mint én szeretem. Mert igaz, hogy becsületes, igaz, hogy derék fiú, nem is

büntetésből hoztuk őt ide, hanem mert azt akarjuk, hogy ilyen derék, becsületes, szorgalmas fiúk is legyenek itt a sok rossz között, a kikről a rosza példát vegyének. A ti barátoknak itt jó dolga lesz, jobb mint künn a szabad életben, mert itt azokról a rakoncátlanságokról is le fog szokni, a mik a külvilági életben talán még jobban elfajulnának benne. Jim Mc Langhlin szívesen marad itt és ha szeretitek, ti is azt fogjátok neki tanácsolni, hogy maradjon. Ott a Broadwayn, a hol azt a kereskedőt félig agyonverte, mert ráfogta, hogy ellopott egy tucat selyemzsebkendőt, ott is tudják már, hogy nem ő volt a tolvaj és maga a kereskedő is itt járt, hogy engedjék szabadon. De mi mégis azt hisszük, hogy jobb itt neki egy kis időt eltölteni, hogy a fejelem alatt megtanulja mérsékelni az indulatait. Ti pedig fiaim, legyetek jó fiúk és szeressétek egymást továbbra is. Isten áldjon meg benneteket.

Meghatottan indultunk kifelé. Szomorú harmincz kis legény, le a lépcsőkön, ki a szabadba, a hol az esti harmat is könnyezett már a fűszálakon.

SZINHÁZAK.

A színházi évad végén még a kíváncsi olvasó sem veszt sokat, ha nagyobb időközben értesítjük a történetekről. Budapesten ilyenkor csak pehelykönnyű árt kerül a színházi piacra, vevő pedig erre sem igen akad. Mi itt ok, mi okozat? Azért üres-e a színház, mert rossz darabokat adnak, vagy mert ugyanis üres marad a színház, az a kis közönség ne lásson jó darabot? A színházi igazgatók ezt az utóbbi nézetet vallják, de érdemes volna egyszer próbát tenni és érdekes előadásokkal színházba csábítani a közönséget. Ha rossz a darab, könnyebben viseljük el a hőséget, vagy kevésbé csábító a Márvány menyasszony? Vagy más közönség jár ilyenkor színházba, mely csak akkor boldog, ha kacagással vegyes unalomban tölti az estét? Újra bebizonyosodik: a színház kitanulhatatlan, a közönség kitanulhatatlan, az egész dramaturgia kitanulhatatlan. Csak egy bizonyos: ilyenkor Budapesten az ember nem megy közsínházba, ha csak nem kényszerítik; ilyenkor tehát csak oly darabokat szabad adni, melyek mások előadhatatlanok. Ezekkel a darabokkal tehát, habár sok van, röviden, sommásan, vérszomjas karddal végezhetünk.

Röviden, sommásan, — helyes, de van akadály. Mikor az emlékezet tárházából elő akarjuk szedni a darabokat, oly nehéz rájuk akadni! Hová bujtak? Más darabok az emlékezetben élesebb kontúrokat kapnak, tisztulnak, tömörülnek, ezek a nyári darabok széjjel foszlanak, elpárolognak, eltűnnek. Eltettem a színlapokat és útbaigazítást keresek. Azt látom, hogy a Vigszínházban május 20-ikán adták először Heller és Rössler vígjátékát: *Igy szép*

az élet! Emlékeim erejét tekintve, néhány esztendőnek kellett volna lefolynia, míg emlékeim ennyire jutottak. Heller-Rössler, — tán németek. Nagyon lehet. Bizonyos, hogy én július 21-ikén se adnám elő. Méltóztassék elképzelni, hogy jól megérdemelt sírjából föltámad a tékozló apa, kinek azonban a fia szakasztott olyan tékozló; ez igen mulatságos, csak jó, hogy a színpad maga teljesen érzéketlen, különben kihajigálná ezeket a drámai kísérleteket. A darab elején ép el akarják árverezni az ősi kastélyt. (Heller és Rössler megérdemelnék a magyar dramaturgiai honosságot.) Az árverésnél egyszerre megjelenik egy fiatal angol missz és egy öreg angol missz. A fiatal megveszi a kastélyt, először, másodszer, harmadszor. Ő ugyanis az öreg tékozló grófnak tulajdon édes leánya, a kiről azonban az öreg úr eddig nem tudott semmit. (Az aviatika korában minden lehetséges.) Tehát pénz van a családban, a többi pedig mellékes. Az ifjú missz eleinte meg akarja ugyan javítani az apját és a bátyját, de megismerkedvén a könnyelműség bájaival, inkább ő tér családjá hágyományainak útjára és nőül megy egy hasonlóan könnyelmű unokaöshöz. De vétenék a krónikás kötelessége ellen, ha el nem árulnám, hogy az öreg tékozló is megnősül, elvévén az öreg Schlesinger úr (tetszik érteni?) báróné leányát. Mondom, pénz van a családban, de meddig? Vogelsang Kristóf, napgyógymód-szanatórium tulajdonosa mindent megtesz, hogy a teljes című közönséget a maga részéről is mulattassa és mi görcsösen mulattunk az egész estén át. Ilyen a nyári darab! Hát még a nyári előadás! Teljesen méltó volt a darabhoz. Így szép az élet!

Főleg minthogy már a következő nap Winchell Smith «A milliomos»-át élvezhettük a Magyar Színházban. Az angol sablón egészen más, mint a német. A német alkatrészei: szentimentalizmus, gazdag házasság, idétlenség. Az angolé: sok pénz, excentricitás, nagy dekoráció. Brewster ezek alapján így konstruálja meg nyári kunyhóját. Brewsternek van öt millió koronája, melyet nagypapjától örökölt. De nagypapja ráhagyott ötven milliót. Ez csak elég pénz, mi? Azonban a nagybácsi öröksége ahhoz a feltételhez van kapcsolva, hogy Brewster azt az öt milliót pont egy év alatt elköltsi. Ez csak excentrikus, ugy-e? Brewster tehát a második felvonásban kezd költeni. Igazi angol és jóízű ötlet, hogy tulajdonképpen nem oly könnyű öt milliót elkölteni, ha az embernek ez a föltett szándéka. Például az ember tesz egy outsiderre kétszáz forintot és nyer nyolcezeret. Ez a második felvonás a legjobb és jó, igazi bohózat gondolat ötletes kivitele. A harmadikban van a nagy látványosság. Brewster hajón utazik összes barátaival kölkezés céljából. A hajón csak költeni lehet. A hajó kiállítás még a Magyar Színházban is szép volt, hát még Londonban. Vihar, mennydörgés, villámlás, a hajó tanezol a habokon. Reese, fordul,

hajladozik, majdnem elmerül. Mindez a zárt-székről nézve, abszolút biztonságban, a hely-árak fölemelése nélkül. Ez a nyári darab, az ember szinte fázik. Főlöszleges mondani, hogy Brewster a negyedik felvonásban elköltötte az öt milliót és átveszi az ötvenet. Igen mulatságos volt, hogy Góth az egész darabon át mily hévvel kergeti el magától a milliókat, a melyek nem akarnak elszakadni tőle. Vele együtt libegtünk és föllelegzettünk. Hogy a darab százszor mulatságosabb a német darabnál, nem kell mondanom.

A Vigszínház meg is újította hamar a színlapját és május 28-ikán Nick Cartert hozta színre, melyet a színlap szerint Bisson Sándor írt. Bisson kitűnő czég volt, most, úgy látszik, vagyombukott. Nick Carter az gyáriának színvonalára lesüllyesztett Sherlock Holmes, nemesak nyári darab, de csakis nyári kritikusoknak való. Vádoznak kötelességmulasztással, őszintén bevallom, hogy csak a felét láttam, igaz, hogy a nagyobbik, súlyosbik felét. A földolog a darabban két igazi, hamisítatlan, kitűnően betanított, hibátlanul játszó, ugató, ugró, nadrágtépő rendőri kutya. Megjelennek egy magas kerítés tetején, onnét leugranak (micsoda ugrás volt ez! akkor mindnyájan ugortunk: ti, mi, ők), berontanak a házba, a hol a betörőket szimatolják, utána rohannak a szökő betörőknek, az egyikről letépi a ruhát (igazában, kérem!), azután fölmásznak a másik kerítő deszkafalra, onnét leugranak, visszajönnek, hálásan fogadják a dörgő tapsokat, miközben idomítottjuk folyton pufogatja pisztolyait, nem egyszer, nem kétszer, nem háromszor, hanem sokszor, igen sokszor, a mi azonban a kutyákat nem bántja, ellenkezőleg. Ez volt az az időpont, mikor mi is elszöktünk. Tanúi voltunk az állatlélektan nagy vívmányának és esőndesebben ugatva távoztunk. Micsoda ősi ember Rostand! Nick Carter az igazi kutyakomédia, hu, hu!

Az irodalmi ember érdeklődéssel nézhetette meg Thoma «Moral» című komédiáját, melyet a bécsi Deutsches Volkstheater mutatott be a Magyar Színházban. A Szimplicisszimusz Thoma-ja nagyon népszerű és nagyon tehetséges ember, erős szatirikus, kinek szava kor-bácsként süjt és esattan. Mint drámaíró azonban csekély ember. *Moral* nem komédia, nem vígjáték, hanem szatirikus dialogus, melynek teljesen drámaiatlan a magatartása. Olvasva ezek a dialogusok valószínűleg igen jól hatnak, a színpadon előadva szürkek, esetlenek, sőt még el nélkül valók is. Talán a Szimplicisszimusz emléke is árt nekik, előre tudunk mindent, minden fordulatot, esattanót és ezáltal a fordulat nem fordul és a csattanó nem csattan. A téma nagyon helyi érdekű is. Thoma kiesűfolyja a német képmutatókat, a kik egye-

GRÓF KHUEN-HÉDERVÁRY MINISZTERELNÖK KÁLMÁN GUSZTÁV ÁLLAMTITKÁRRAL A NAGY TRIBÜN ELŐTT.

sület alkotnak az erköletelenség ellen és maguk hű látogatói Ninon de Hauteville (Hochstätter) k. a. nagyon is vendégmarasztó háznak. Az egyik teuton erköletelenség ellen küzdő teuton, lelki furdalásoktól marva névtelen levélben följelenti a vendégkerető kisasszonyt, a kit a rendőrség emberei meg-rohannak. Ugyanakkor a fiatal trónörökös idő-zött a kisasszonynál élettanulmányok végett és ezek folytathatása miatt a szekrénybe kénytelen bujni, míg a kisasszonyt a rendőrségre viszik. Elképzelhető, hogy a rendőrség hogyan sajnálja túlságos buzgalmat és szeretne jóvá tenni mindent, csak hogy a több izben meg-nevezett kisasszony, ki látogatóról egy a rend-őrség kezébe került naplót írt, nem akar a fogházból távozni, ha pénz nem kap. Nős az erköletelenség ellen küzdő egyesület tagjai jó hirnevük érdekében összeadják a szükséges összeget. Ez ugy-e bár jól van kigondolva, kitűnően van megírva, és mégis igen rossz darab, mert a szerző mindent a színpadra hoz, a mi unalmas és mindent elmondát, a mit színpadra kellett hozni. Csak a törvényszéki jelenet elmés és drámai. Pl. a trónörökös kaland-ját csak elbeszéli, a pénz visszaadására csak kilitás nyílik. A bécsiék újabb szerzeményeinek, melyek hamar el fognak tűnni. A Nemzeti Színház nagy nyereségnek tekintheti szerződését, mert ifjú hósi szerepekre nem volt senkije és most az jött vissza, kiben két nagy tulajdonság egyesül: tehetség és tanulni tudás. A. B.

NEMZETKÖZI FÉNYKÉPKIÁLLÍTÁS.

A Magyar Amateurfényképezők Országos Szövetsége a Műcsarnokban a művészi hatásokra törekedő fényképezők műveiből nemzetközi kiállítást rendezett, mely anyagának gazdagsága, színvonalának magas volta miatt méltó befejezése az ideai művészi eseményekben oly gazdag évadnak.

Nemesak majdnem az összes nemzetek fényképezésével, hanem az összes törekvésekkel, technikákkal megismertet, s a mi még fontosabb, e kiállítás eredményei, balsikerei alapján immár eléggé tiszta képet alkothatunk azokról a korlátokról, melyet a fotografálás anyagszerűsége a művészi fényképezés elé von.

Hosszu ideig csak ipar volt a fényképezés, s magán viselte a múlt század 70-es, 80-as és 90-es éveinek kétségbejött izléstelenségét, valamint az ipar többi ágában, a fotografálásban sem törekedtek művészi alakításra. A fényképezés két nagy tárgyi köre az arczkép és tájkép közül inkább az arczképet művelték. Kezdetben a portrait-ek egészen egyszerű környezetben, egyszerű helyzetekben készültek. Családi emlékek között sokan rábukkanhatnak a hetvenes vagy hatvanas évek fényképeire, melyek egyszerű, gyakran naiv, de mégis közvetlen dokumentumai a lefényképezett egyéniségének. Sem a retouche, sem a hamis póz nem ékteleníti még el őket, mint a következő évtizedek fényképeit. Jött a Markart-kor hamis dekorációival, hazug heroikus hangulatával, midőn kis gyermekeket is a leg-pathetikusabb állásokban, papiroshól készült

A KÖZÖNSÉG A NAGY TRIBÜN ELŐTT.

A BUDAPESTI NEMZETKÖZI REPÜLŐVERSENYEKRŐL.

Rudolf Dührkoop (német): Egy dal.

tak. Olyan eljárási módokra volt szükség, melyekkel a lényegtelenebb részeket elhagyni, a lényeges elemeket jobban kiemelni, azaz több egyéni felfogást lehessen a képekbe belevinni s így születnek meg a gumminyomás, az olajnyomás, a latin, s a kombinált eljárások.

Ezek a technikai újítások tették aztán lehetségessé, hogy másoktól eltanult s épen ezért hazug felfogások helyett, ennek a látszólag annyira a valósághoz kötött mesterségnek korlátain belül, az egyesek egyénisége is érvényesülhessen, hogy Steichenről, mint nagy fotografusról, hogy amerikai vagy német iskoláról beszélhessünk.

A művészi törekvésekkel s az elért nagy eredményekkel nagy mámor is járt, egyesek sokkal többet akartak, mint a mennyire a fotografálás képes, az utóbbi évek nem egy

hiábavaló törekvést mutatnak. Ezek egyikének most már kétségtelen csodjéről ennek a kiállításnak nem egy képe tanuskodik. Értem ezen a színes fotografálás szükségtelen voltát művészi szempontból. Művészi szempontból, azaz nem mint a valóság megközelítésének szerfelett jelentékeny s kívánatos eszközt, melyre a fényképezési iparnak e kérdés fontos volta miatt okvetlenül törekednie kell.

Azok a színes gumminyomatok, melyek különösen az osztrák kiállítás színvonalát rontják, egyáltalában nem képesek elérni azt, a mire törekednek, nem érik el távolról sem még egy gyöngye aquarell nívauját sem, igen rossz olajfestmények igen rossz olajnyomatainak látszanak. Még ott sikerül a legjobban az utánzás, hol színes metszetek stílusát másolja a gumminyomással dolgozó, mint D'Orá biedermeier hangulatú női arcképén teszi.

A másik helytelen törekvésből, az emberi és a szakfényképezés képei között oly óriási nagy volt, hogy felvételeik valóságos revelációként hatottak.

Nem kellett két évtized sem az általuk hirdett s gyakorolt törekvések diadalt arattak, s bár sok vitatkozás után is, mai napon alig van, a ki a felől kételkednék, hogy a fényképezésnek lehetnek a művészettel egyirányú törekvései, habár azokat a szabad kifejezési módokat, melyekkel a festészet rendelkezik, soha el nem érheti is.

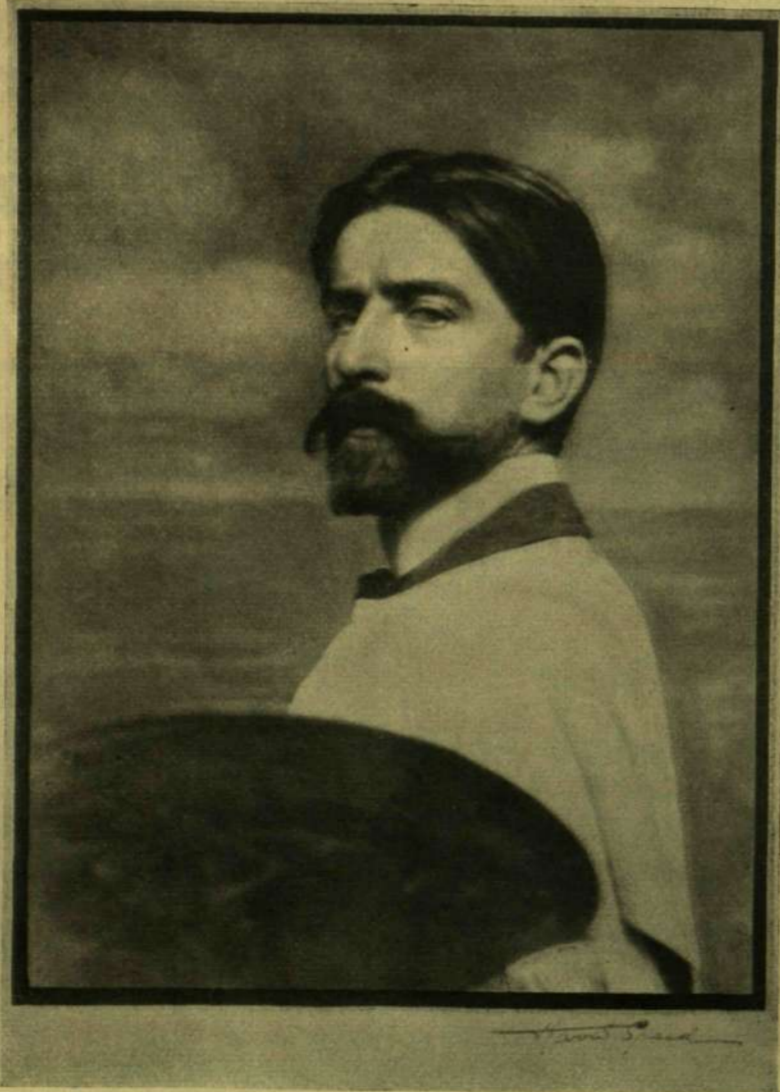
A portraít fotografálók a nagy arcképfestőkhöz kezdtek iskolába járni, utánozni törekedtek Rembrandt világítási effektusait, Velazquez; a tájképeket fényképezők megtanulták, hogy mi is az a motívum, az a központ, a melyért a fényképet készítik, rájöttek, hogy csak kis látászögű lencsékkel lehet művészi effektusokat elérni. Az új technikák már mind a művészi hatásokra törekvés eredményei voltak.

Ezzel párhuzamosan a tájképfényképezés még rohamosabban súlyodt. Technikailag szerfelett tökéletes képeket alkotott e kor, az újfajta teljes tökéletesen, élesen, görbítés nélkül rajzoló objektívok segítségével. Csakhogy csodálatosképpen a tájkép-fényképezőket nem az izlés, nem a művészi motívumkeresés elve vezette, hanem az, hogy a szemük előtt fekvő tájnak mentül nagyobb részét vigyék haza lemezükön. Így születtek meg a 80—90 foknyi látászög alatt fényképező lencsék, melyek teljesen hamis perspektívával rajzolnak, melyek a kép háttérét parányi kicsinyre torzítják, melyek egészen másképpen látnak, mint az emberi szem, mely alig 20 foknyi látómezőre állítja be a tárgyakat.

Angliából indult ki a fényképezés reformja, mint e század egész iparművészeti mozgalma. Egy pár művészember kezdett tájképeket, arcképeket fényképezni s a különbség az ő képei

Oscar Horlé (angol): Kettős arckép.

E. O. Hoppé (angol): Harold Speed festőművész arcképe.

Dr. H. Bachmann (osztrák): Nyírfák a hóban.

Henry Berger (amerikai): Egyedül.

arcnak okvetlenül árnyékba való burkolásából, kezdenek a fényképezők kigyógyulni, míg azelőtt a legjelentéktelenebb arczot is nagy ellentétekkel fény és árnyékba burkolták, melyek attól a kis egyéni kifejezéstől is megfosztották, a mit nekik a sors mostohán juttatott, ma ezt az eszközt arra használják, a mire való: a markánsabb vonások kidomborítására.

Az úgynevezett szakfényképezés is megtanult az amatőröktől fényképezni, nemcsak külföldön, hanem egyesek nálunk is, a miről szebbnél-szebb képek tanuskodnak.

A magyar kiállítás különben is meglepetésszámba megy. A legutolsó kiállítás óta is nagy haladásról tanuskodik, úgy, hogy teljesen megállja helyét a külföldiek mellett.

József főherceg és Augustza főhercegné szívesen nemcsak védnökei a kiállításnak hanem kiállítói is. Hangulatos képeik nagy tetszést fognak aratni, képeik diszkrét kiállítása, egyszerű, de izléses képrámák példaképpül szolgálhatnak a magyar kiállítóknak, kik közül sokan kétségbeesztő rossz keretekben állítanak ki kitérő képeket!

A magyar arcképek közül az első helyet Révész Zoltán «öregasszony»-a foglalja el, mely valóságos kis remekmű a maga nemében. Pécsi József, ki a németek iskolájába jár, egyszerű kifejezési módokkal kitűnő arcképeket alkot, különösen 1388. sz. férfi arcképe és «A muzsik» érdemelnek említést.

A tájképfényképezők közül Balog Rudolfot illeti az első dicséret, egy viharos tájat ábrá-

zólo képeért. Hoffmann Viktor, Krausz Béla, Snitz Lajos tájképei között is akad kiválóbb alkotás.

Több mint kétezer kép van ezen a kiállításon, oly nagy tömeg, hogy egyszerre nem tekinthető át, annak, ki részletes képet akar szerezni róla, több látogatásra van szüksége. A ki csak a művészi fotografálás legjelentékenyebb eredményeire kíváncsi, az az angol s amerikai terem tájképeit nézze meg s Dührkopp, Hoppé, Smith arcképeit, s ha ezeket a magyar termek képeivel összehasonlíttja, örvendeni fog annak a nagy haladásnak, melylyel a mi fényképezőink a külföld jelentékeny művészeihez közelednek. Farkas Zoltán.

C. Puyo (francia): A levél.

Goldensky (amerikai): Fátyolos leány.

Leonard Missonne (belga): Legelőn.

KÜLFÖLDI FÉNYKÉPEK A NEMZETKÖZI FÉNYKÉP-KIÁLLÍTÁSON.

HELENA ÚTJA.

REGÉNY. (Folytatás.)

Írta Anthony Hope. — Angolból fordította Weida Margit.

IV. A lakat üzenete.

«Lynborough lord üdvözi San Servolo marchesa ő exczellenziáját. Lynborough lord meglepetve és sajnálattal vette tudomásul, hogy szolgálait két nappal ezelőtt leültették a parti útról, s hogy ő exczellenziája parancsára lakatot és egyéb akadályokat helyeztek az oda vezető kapura. Lynborough lord és ősei, valamint az ő hivatalnokai és szolgálói, számos éve élvezik az út használatát, — ötven éve biztosan, ezt Lynborough lord atyjától és régi cselédeitől tudja, s Lynborough lord nem hajlandó tűrni, hogy bármi is akadályozza a további használatban. Azért kéri ő exczellenziáját, hogy legyen olyan szíves és parancsolja meg, hogy a lakatot és a többi akadályokat távolítsák el, s lehetőleg, ha ez holnap reggeli nyolcz óra előtt megtörténne, mely időben Lynborough lord a parti úton akar a tengerhez menni fürdeni.»

Scarsmoore kastély, június 13.

E levél vétele kellemes incidens Nab Grangeban, a különben meglehetősen unalmas vasárnapi estén. A marchesa unatkozott, az ezredes kiállhatatlan volt. Miss Gilletson megtiltotta, hogy kártyázzanak; lelkiismerete nem engedte, hogy maga játsszék, s másoktól irigyelte, hogy vasárnap játsszanak. Lady Norah és Dufaure Violet némileg összekülönböztek, mindegyik Stillforddal akart csevegni, s látszólag csupa barátságból egyik a másikára akarta sózni Irous kapitányt.

— Hallgassatok csak ide! — kiáltott fel élénken a marchesa. Felolvasta a levelet. — Nem sokat teketóriázik, ugy-e? Holnap reggel nyolcz óra előtt adjam meg magam!

— Ugy látszik, elszánt fiaskó! — jegyezte meg Uruman ezredes.

— Én — mondta lady Norah, — nem is felelnék neki, Helena.

— Én pedig fogok, s megmondom neki, vesztére lesz, ha a birtokomra lép, — mondta gőgösen a marchesa. — Nem helyes megoldás ez, mr. Stillford?

— Ha az út átjáró lenne, mindenesetre ez volna az ügy egyik megoldása, — volt Stillford hivatásosan óvatos válasza. — De a mint ezt már akkor batorkodtam megjegyezni, mikor a lakatot feltételle, e joga nem olyan világos, mint szeretném.

— Mikor ezt a birtokot megvettem, magánbirtokot vettem; magánbirtokot, mr. Stillford; magamnak, nem pedig átjárót Lynborough lordnak! Talán még útjelzőt is állítsak neki: «Egyenes út a tengeri fürdőhöz»?

— Nem hagynám ott egy percig sem! — Irous kapitány hangja harcias volt.

Dufaure Violet a béke felé hajlott.

— Engedd meg, hogy átjárjon. Terhes lehet mindig körülmenni az úton.

— Ha ezt kérének tőlem, megengedném, — felelt a marchesa, meglehetősen élesen. — De ő ezt nem teszi. Parancsolja, hogy kinyissam a kaput, mert ő fürdeni szándékozik. Mintha én törődném vele, hogy ő fürdik-e, vagy sem! Kérdezlek, Violet, mi közöm nekem hozzá, hogy ez az ember fürdik-e vagy sem?

— Bocsanat marchesa, de nem lőtt egy kissé túl a célon? — szólt közbe Stillford alázatosan.

— Nem, szó sincs róla. Soh'sem lövök túl a célon, mr. Stillford. Ugy-e, ezredes?

— Soh'sem vettem észre, hogy ezt tette volna, marchesa.

E pillanatban megjelent, a mit Lynborough előre remélt, a pir a marchesa arcán, s az ezredes tisztában volt a helyzettel.

— Látja, mr. Stillford! — kiáltott fel diadalmasan a marchesa. S azután az íróasztalához lejtett (ez a kifejezés igazán találó). — Udvartias lesznek, de azért határozott! — jelentette ki félvállról, miközben leült.

Stillford a kandallónál állt, hitetlen mosolylyal az arcán. Láthatólag hiába volt minden ellenkezés; be akarta zárni a kaput, s zárva is fogja tartani, míg a törvény útján, vagy másvalamiképen nem kényszerítik, hogy újra kinyissa. De ha Scarsmoore urai ötven évig háborítlanul használták az utat (a mint azt Lynborough lord állította), nos, akkor a marchesa jogai legalább is kétesek voltak.

A marchesa, kezében a levéllel, visszatért.

«San Servolo marchesa — olvasta fel bámuló hallgatóságának, — üdvözlí Lynborough lordot. A marchesa nem hajlandó eltávolítani a lakatot, s a kapura helyezett egyéb akadályokat, melyek az átjárót elzárják Lynborough lord, vagy bárki más előtt. A marchesa nem hajlandó tudomásul venni Lynborough lordnak a fürdésre vonatkozó, vagy egyéb terveit.

Nab Grange, június 13. A marchesa elégedetten pillantott barátaira.

— Én jónak tartom, — jegyezte meg. — Nemde, Norah?

— Nekem az utolsó mondat nem tetszik.

— Oh! sőt. Hiszen ez bármínél jobban fogja boszantani. Mr. Stillford, kérem csengessen, a csengő épen mögöttem van.

Az inas bejött.

— Ki hozta Lynborough lord levelét? — kérdezte a marchesa.

— Nem ismerem, exczellenziád; a kastély belső cselédei közül az egyik, úgy hiszem.

— Merre jött?

— Az országúton, a déli kapunál, azt hiszem, exczellenziád.

— Helyes, — jelentette ki a marchesa, s e pillanatban határozottan félelmes volt. — Mondják meg neki, hogy ugyanazon az úton térjen vissza, ne a... ne azon az úton, melyet Lynborough lord parti útnak szeret nevezni. Itt a levél, vigye magával.

— Rendben van, exczellenziád.

Az inas átvette a levelet és eltávozott.

— Igaz! — szólt lady Norah, — hogy parti útnak nevezi?

— Nem tudom, Norah, hogy furcsa-e, vagy sem, de azt tudom, hogy nem törődöm vele, bármint nevezi is. Tölem: akár Piccadillynek hívhatja, mégis az én utam marad.

Beszéd közben kissé bizalmatlanul Stillfordra pillantott. Dufaure Violet, a kinek filigrán külsejében törhetetlen, valósággal harcias szellem lakozott, odaszólt Stillfordhoz:

— Nem tartóztathatja föl Helena, ha keresztül megy?

— Aligha, miss Dufaure. A baj orvoslása a polgári hatóságoknál kereshető.

— Hát bepereljem? Erre gondolt? Helyes ez? — kiáltott a marchesa.

— Ezzel kiadná az útját, Stillford? — kérdezte az ezredes.

Stillford nehéz helyzetben volt; erősen kételkedett ügyfele igazában.

— Tegyük fel, hogy arra készíti, hogy ő indítja meg az eljárást? — vetette fel a kérdést. — Ha ezt teszi, tiszta a helyzetünk.

— De ha ragaszkodik hozzá, hogy holnap reggel használja az utat?

— Alig hiszem, — igyekezett őt meggyőzni Stillford. — Valószínűleg irni fog önnek, s megkérdezi, ki az ügyvédje. Ön megnevez engem, én megtudom az ő ügyvédjének a címét, s mi ketten majd magunk között elintézzük az ügyet barátságosan, azt hiszem, önt semmi esetre sem fogjuk többé zavarni, marchesa.

— Oh! — mondta csalódottan a marchesa. — Hát így lesz, igazán így?

— Ez a dolgok rendes folyamata, a korrekt eljárás.

— Lehet, hogy korrekt, de nagyon együgyűen hangzik, mr. Stillford. Mi lesz azonban akkor, ha holnap megpróbál végig menni az úton, mert a mint azt velem közölni kegyeskedett, fürdeni szándékozik.

— Ha van joga rendelkezni az út fölött, akkor joga van feltartóztatni is, — felelt Stillford habozva. — Persze, ha feltartóztatja, ez konkrét formát ad a kérdésnek. Maga formálisan ellenáll. Erre ő formálisan protestál. S akkor közbelépnek az ügyvédek.

— Mindég az ügyvédekkel végezzük, s az én ügyvédem, úgy látszik, kételkedik az igazamban.

— Nos, nem tudom, — mondta Stillford nyilt szívűen. — Lehetetlen tisztán látni az ügyet ebben a stádiumban.

— Úgy látszik, a végén mégis használhatja holnap reggel az utamat. — A marchesa joggal büszke lehetett állhatatosságára.

— Hogy most óvást emel, ez jogilag nem sokat határoz.

— De rendkívül boszantó rám nézve, — panaszkodott a marchesa.

— Akkor fel fogjuk tartóztatni, — jelentette ki nyomatékosan Uruman ezredes.

— Udvartiasan, de határozottan, — tette hozzá Irous kapitány.

— S ön mit szól ehhez, mr. Stillford?

— Én bárhova követem az urakat, s ügyelni fogok, hogy a törvényt meg ne sértsek. Csak a feltétlenül szükséges erőszakot, ezredes!

— Kezdem hinni, hogy a törvények ostobák, — mondta a marchesa. — Ostobának, Lynborough igazságtalannak tartotta; a törvény a rövidebbet húzta, s méltóságán csorba esett ezen az estén.

Vége mégis sikerült Stillfordnak rábírni a haragos ladyt, hogy — a mint azt tapintatosan kifejezte, — némi előnyt adjon Lynboroughnak.

— Várjuk be előbb, mit fog tenni. Ha figyelmeztetése daczára használja az utat, tiszta az ügy. Újra írhat neki, s megmondhatja, hogy

cselédei parancsot kaptak, hogy ismétlődés esetén közbelépjenek.

— De hiszen akkor holnap mégis mehet fürdeni!

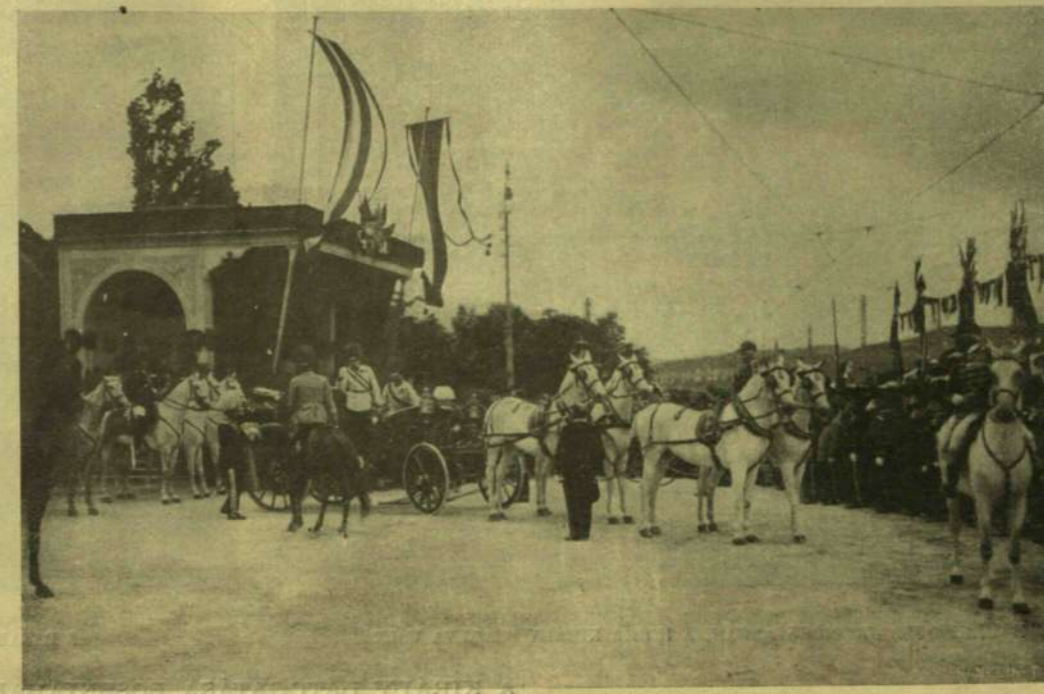
A marchesa megint visszatért a maga álláspontjához; igen kényes pont!

— Egyszer, az nem számít, — bizonyította Stillford.

A marchesa habozva bár, de beleegyezett; a többiek szinte megkönnyebbültek; nem mintha félték volna a harszót, de mert reggeli nyolcz óra kissé korai idő. Grangeban féltizkor reggeliztek, s bár az urak rendszeren még előbb megfürödtek, mégis sokkal később mentek le, mint azt Lynborough lord jelezte.

— Legalább megadom az alkalmat a visszavonulásra, — határozta el végre a marchesa.

Stillford ezt őszinte örömmel hallotta; ügyvédi szempontból nem kívánta az összeközcselezést. Filyben tudakozódott, — úgy a Scarsmoor-Castle beliekénél, mint független emberknél — s meggyőződött, hogy Lynborough ügye kemény dió lesz. Számos éven át — Scarsmoorban atyja és nagyatyja idejében, míg Nab Grangeot a három Cross (a marchesa elődei) bírta, — Scarsmoor Castle gyakorolta ezt a szolgalmi jogot Nab Grange felett. Nyíltan hangoztatták és gyakorolták, és a mennyire

A KIRÁLY NÉGYESFOGATA.

A KIRÁLY BEVONULÁSA SZERAJEVÓBA.

megállapíthaták, tiltakozás és ellenállás nélkül. Ez az időszak, úgy látszik, elég hosszú volt, hogy a törvény szabályainak eleget tegyen; nem valószínű, hogy létezzenek erre vonatkozó dokumentumok, hogy valamiképpen találhatnának olyant, mely e jog gyakorlását merészségnek mondaná. A marchesa jogtanácsosa arra a meggyőződésre jutott, hogy pör esetén a marchesa lenne a vesztes fél. Minden reménye egy egyezségben volt; ha a barátságos közeledés keresztülvihető, remélheti is. Biztosan tudta, hogy kegyképen a marchesa szívesen beleegyezik — s esetleg valami bér fejében — Lynborough minden kérését teljesíteni fogja. Így legjobban kigázolnának a hinárból. «Csak kihúzni az időt s legyünk békülékenyek», gondolta a törvény embere.

Sajnos! sem az egyezkedés, sem a halasztás nem volt Lynborough terveit között. A marchesa levelét örömmel olvasta és méltányolta. Bámulta rövidségét, s a könnyed büszkeséget, melylyel a fürdőjét letárgyalta. De az irást — nagyon helyesen — nyílt kihívásnak tekintette. Azt tartotta, hogy további hadüzenetre nincs szükség, nem volt hajlandó mérlegelni az ügyét s meggondolni a tényeket, a hogyan Stillford meggondolta és fontolgatta a marchesa ügyét. Két okból: először, mert egészen biztos volt a maga igazában, másodsor: mert eszéigában sem volt törvényszék elé vinni az ügyet. Lynborough csak egy törvényszékét ismert; Wilbraham Rogernak meg is mondta, hol van állandó székhelye.

A SZERAJEVÓI POLGÁRMESTER ÜDVÖZLI A KIRÁLYT.

A KIRÁLY LÁTOGATÁSA BOSZNIÁBAN.

szóló nagy monografiájának bevezető része, adja ki angolul. A könyv most jelent meg *Hungary in the Eighteenth Century* címmel. Egy kiváló angol történész, *Harold W. V. Temperley* írt hozzá terjedelmes előszót, a mely voltaképpen esszé-szerű összefoglalása Magyarország XVIII. század előtti történetének. *Temperley* megelégedően tájékozottnak mutatkozik multunk dolgában; az angol ember szemével nézi, de szemmel láthatólag nem idegenek előttre a magyar források sem. Az összefoglalás, melyet ad, nagyjában, egészen helyes és találó s nagyon jó bevezető az angol olvasó számára, a ki elvőgre alig tud valamit régi történelmünkről, a melynek ismerete nélkül alig értheti még az újabbkori fejleményeket is. A könyvnek pedig, ha lesz haszna, abban lesz, hogy a tegnapi Magyarország megismerésével alapját veti meg a mai Magyarország megértésének. A XVIII. századi Magyarország ismerete nélkül lehetetlen megérteni mai politikai, társadalmi és kulturális viszonyainkat; ebben a tekintetben nemcsak az angolokra, hanem a magyar intelligenciára is ráférne egy kis tanulás. *Marzali* műve nagyarányú korrajz, mely úgyszólván keresztmetszetben adja Magyarország közállapotainak képét II. József trónralépte pillanatában, 1780-ban. Elején a szatmári béke által teremtett állapotról ad vázlatot, aztán részletesen, minden oldalról kidolgozott képet rajzol a közgazdasági viszonyokról, a társadalmi rendszerről, a nemzetiségek eloszlásáról és erőviszonyairól, az egyház állapotáról, végül a királyi hatalomról és az állam kormányzataról; alap gondolata, mint előszavához maga mondja: az, hogy a XVIII. század legnagyobb problémája: Magyarországának a nyugati civilizációba való alkalmazkodása a nélkül, hogy ez kockáztatná a nemzet egységét és függetlenségét. Ebből a szempontból nézi a dolgokat; az angol XVIII. századról olyan sötétben színezett képet, mint *Grünwald Béla*, a ki a maga korrajzába belevitte erőteljes temperamentumát és politikai tendenciáit is. *Marzali* nyugodtabban, a problémák mélyére hatolni igyekvő tudós szemével nézi a dolgokat s a kép, melyet ad, több oldaluan színezett s ha nem is annyira igazot, de mindenesetre a valószínűleg pontosabban megközelíti. Régi hagyomány nálunk, hogy politikai törekvéseink megértését elsősorban az angoloknál keressük, a kire szerentünk analógiaképpen hivatkozunk. *Marzali* könyve ebben a tekintetben hivatást teljesíthet; azokhoz szól, a kik a történelem ismeretét leginkább képe-sek terjeszténi: a históriával behatóbban foglal-

kozköz. Csak azt kívánjuk, hogy mennél több angol historikus és laikus egyaránt forduljon hozzá felvilágosításért. A könyvet a budapesti egyetem angol tanára, *Yolland Artur* fordította angolra sok gondnal és megértéssel.

A «Budapesti Szemle» júniusi száma első helyén *Balogh Jenő* tanulmányát közli a *büntetőjog* válságáról. Bécsben élő kiváló történésiről, *Wertheimer Ede* adatokat közöl gróf *Andrássy Gyula* életéből, *Schwartz Gusztáv Thering és műve* címmel közli egy nagyobb munkájának egyik részletét. *Szokolay Kornél Képviseleti alkotmány Bosnyákországnak* című cikksorozatát kezd. A szépirodalmi részben elbeszélés van *Jakab Ödöntől* s néhány finn költemény fordítása *Somkutitól*. A *Szemle* rovatban cikket olvasunk Goethe elvesztettnek hitt művéről, a *Meister Vilmos* tanuló éveiről című korszakos mű első alakjáról, *Mark Twainről* (*Yolland Arturtól*), a francia *Chantecler*-előadásról s a berliniek vizsínházi vendégtétékéről. Az Értesítő rovat egész sereg magyar és külföldi munkát ismertet. A *Budapesti Szemle* *Beöthy Zsolt* és *Berzeviczy Albert* közreműködésével *Voinovich Géza* szerkeszti s a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára egy félfévre 12 korona, egyes szám ára 2 korona.

Azután. *Tábori Róbert* derék, rokonszenves munkása volt irodalmunknak; szorgalommal, szeretettel és nem hivatottság nélkül dolgozott sokféle téren s mint novella és regényíró, nemkülönben mint hírlapíró is szép sikereket aratott. Nem volt soha a vezető szellemek közül való, a kik rajtahagyták egységük bélyegét a koron, melyben és melynek dolgoztak, mindig a második sorban állók között dolgozott. Az ilyen munkásokra ép úgy szükség van, mint a vezető szellemekre, ők tartják fenn állandóan a nagyközönséggel a kapcsolatot, melyet am azok teremtenek meg s ők szerzik meg a napi fogyasztásra való anyagot. Ha munkájuk el is tűnik szem elől, a mint vége szakad, megérdemlik a kegyeltes emlékezetet legalább attól a nemzedéktől, mely derék, tisztelretmélő törekvéseiknek tanúja volt. Ennek a kegyeltesnek adózt az elhunyt *Tábori Róbert* kiadója, mikor most kiadta hátraahagyott, életében könyvbe nem foglalt munkáinak javát, huszonegy novellát és tárczát. Szívesen kell fogadnunk e könyvet,

mert legalább visszaidézi emlékezetünkbe a derék író s alkalmat ad arra, hogy neve egy időre legalább kiemelkedjen a feledésből.

A «Jó Pajtás», *Sebők Zsigmond* és *Benedek Elek* képes gyermeklapja június 12-iki számában *Mikszáth Kálmán* emlékének szentelt kegyeltes megemlékezést. *Endrődi Sándor* verset mond *Mikszáthról*, *Sebők Zsigmond* kedves hangú megemlékezést, a nagy író temetését képek mutatják be. E számban van *Mikszáth* egyik legszebb gyermek-története is, az *Aranyos felhők*. Ezenkívül közli e szám *Dörnyösi Dömötör* legújabb kalandjait *Sebők Zsigmond*tól, cikket és képeket a repülőverseny-ről. Verset *Tóth Andor* írt, vidám meséket *Elek nagyapó* és *Tilinkós Péter*, *Rákosi Viktor* folytatja regényét. *Tarka* történet, rejtvények, szerkesztői üzenetek zárják be a szám tartalmát. A *Jó Pajtás*-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, egyes szám ára 20 fillér. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal. (IV. ker. Egyetem-utca 4.)

Új könyvek.

Hungary in the Eighteenth Century. By *Henrik Marzali*. With introduction of *Harold W. V. Temperley*. Cambridge, University Press.

Azután. *Tábori Róbert* hátraahagyott írásairól. Budapest Singer és Wolfner; ára 3-20 korona.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: *Id. Tóth Antal* negyvennyolcas honvédhadnagy, kiérdemült gazdasízt 80 éves korában Turán. — *Köpeczi Deák József*, nyag. tanár és egyházközeleti pénztárnok 81 éves korában Marosvásárhelyen. — *Gregus Imre*, festőművész, nyug. főgimn. tanár 54 éves korában Budapesten. — *Horváth József*, földbirtokos 88 éves korában Tótmegyeren. — *Csebi Pórány Sándor*, földbirtokos. Máramaros megye bizottsági tagja, a taracsvölgyi járás volt főszolgabírája és a téesői község volt negyvennyolcas képviselője 67 éves korában Urmezőn. — *Andrássy János*, prépost-kanonok, a nagyváradi római katolikus káptalan szeniorja, 91 éves korában. — *Klein Pál*, nyug. lieuzemi tanár 63 éves korában Budapesten. — *Nagyrákói Fény Kálmán*, uradalmi számtartó, Bars megye törvényhatósági bizottsági tagja 46 éves korában Léván. — *Wachsmann Arthur*, gyógyszerész 34 éves

korában Borgóprundon. — *Merkly Ede*, államvasuti főellenőr, a koronás ezüst érdemkereszt tulajdonosa 55 éves korában Csehlődmölkön. — *Kiss Károly*, nyug. államvasuti főraktáros 80 éves korában Budapesten. — *Gál Lajos*, posta- és táviró-főtiszt 65 éves korában Zágónban. — *Kistapolcsányi, csaszai és zrumovai Zsuzsanna* Ferenc, 91 éves korában Pusztamonostoron. — *Karatnai Kósóczy László*, naszói királyi járásbíró 43 éves korában Illyefalván. — *Némethy Ferenc*, lisztkereskedő 65 éves korában Szombathelyen. — *Ujvári Cser Pál* 68 éves korában Budapesten. — *Szulmán Ákos*, Békéscsaba község tanügyi esküdte 67 éves korában. — *Bugsch Gusztáv* dr. 43 éves korában Budapesten. — *SMD Mihály*, ev. esperes-lelkész, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa Veszprémben.

Özv. *Oravszky Lászlóné*, szül. *Schrank Mária* 75 éves korában Tolnanémedin. Az egész megyében közszeretnek öröndő és jósvivőségéről ismert matronát a megye előkelősége és az egész község színter részvételével kísérté utolsó útjára. — *Özv. Czetz Mártonné*, szül. *Bélafalvy Biró Mária* 74 éves korában Marosvásárhelyen. — *Özv. otrokosi Simon Mihályné*, szül. *Batta Zsuzsanna* 75 éves korában Rimaszombatan. — *Burján Vilmosné*, szül. *Kurzwel Mária* Budapesten. — *Hinkovcei Hinka Lászlóné*, szül. *nagymányai Koller Berta* 63 éves korában Budapesten. — *Konrad-Kohn Lajosné*, szül. *Veiszberger Teréz* 56 éves korában Budapesten. — *Zaplatál Istvánné*, szül. *Zsigmond Borbála* 56 éves korában Budapesten. — *Harczói Gálalvy Mária*, 61 családjának utolsó sarjadéka 84 éves korában Désen. — *Özv. Vilcsék Miklósné*, szül. *Vimmer Lujza*, Baján. — *Bartos Mariska*, 23 éves korában Budapesten. — *Özv. Roszner Józsefné*, szül. *Breyer Anna* 81 éves korában Sárvaron.

EGYVELEG.

* A halhatatlank Akadémiája. A francia akadémia példájára Amerikában is megalakult a halhatatlank akadémia. Eredete 1898-ból való. Akkoriban az Egyesült-Államokban megalakult egy nemzetközi intézet a művészet és tudomány számára, melynek mindenki tagja lehetett, a ki egy értékes zenei, művészi vagy irodalmi művet produkált. Ezen intézet rövid időn belül 250 tagot számlált. Ezekből választották ki az 50 tagot s megalakították a halhatatlank 50 tagú akadémiaját. Jelenleg csak 46 tagja van; 33 író, 8 festő, 2 képzőművész, 2 komponista s egy műépítő. (G. L.)

Nicora Lajos fűtő-, tűz- és fűstelhárító gépész, Budapest, IV., Váci-utca 80. sz. hirdetésére felhívjuk a n. é. közönség figyelmét.

Kufeké
Gyermkeknek és felnőtteknek.

En használatok ez az írás olvasható *Thierry A.* gyógyszerész balszámának apáca-védőjegyében, ne-hogy összetéveszték értéketlen utánzatokkal. A szent-védő emberiség egészségét szolgálom — díszeked-hetik a balszám főitálójára, mert megbetegedéseknél családi kincs a *Thierry-féle* balszám és centrifólia-kencés, a melyeknek gyógyító hatását minden orvosi tekintély elismerte és a melyek valóban pótolják a házi gyógyszerárt. Ezernyi köszönőirat bizonyítja *Thierry A.* (Schutzengel-Apotheke Prograda bei Rohitsch) gyógyszerésznek világhírű sikerét.

3 UJ SZÓ...
„ALTVATER”
GESSLER
BUDAPEST.

Szerkesztői üzenetek.

Fekete szem, aranyhajú leány. Tetszetős szavak, minden tartalom nélkül.

Halley-üstökshöz. Viharban, stb. Jöndulatú, de nem épen tehetséges dilettáns munkája valamennyi, távol esnek attól a mértéktől, hogy közölséssük.

A prédikátor. Rutinos munka, de semmiel sem több, minden valamine való tollforgató tud ilyet írni.

Rusztikus képek. Kezdetleges dadogás, azt se lehet tudni, lesz-e belőle valaha csengő beszéd, vagy nem.

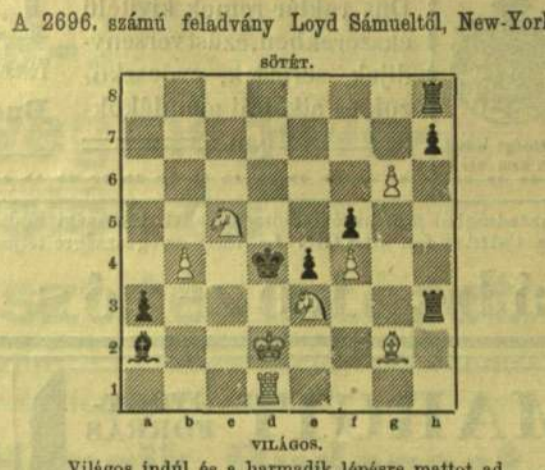
Eljegyezve. Gyermeteg kísérletezés, mindabból, a mi a verset versé teszi, semmi, mindazzal a tipikus hibával, a mi az egészen kezdő hölgyeket jellemzi.

Álom és valóság. Lendület és erő nélküli alkalmi költemény, az effélék közlésének igazán nem volna semmi értelme.

Szivar. Sajnáljuk, de ezuttal sem sikerült csúját elérni. Talán csak izlés dolga, de nekünk az effélék nem kedvünkre valók.

Álom. Miért. Nincs egyáltalán semmi mondani valója. Nem értjük, hogy hihette, hogy ilyen üres-ségekkel érdekelné fogja a közönséget.

SAKKJÁTÉK.

A 2685. sz. feladvány megfejtése Jaspersen J.-től.

1. Vh1-g2 ... Bg4-g2 (a, b) 1. ... " 7xg6
2. Hg6-f4 f matt. 2. Vg2-a2 f matt.

1. ... b
2. Hg6-f8 f matt.

KÉPTALÁNY.

A 20-ik számban megjelent képtalány megfejtése: Nyugtalanít a kincs, akár van, akár nincs.

Feloldó szerkesztő: *Hoitsy Pál*.
Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Reáltanoda-u. 5.
Kiadóhivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

FOULARD-SELYEM

méterenként 1.15 koronától feljebb bluzokra és rubákra. Bőr- és vámmennyő a megrendelőhöz szállítva. Gazdag mintagyűjteményt postafordultával küld *Henneberg* selyemgy. Zürich.

A Bőr- és Lithion-tartalmú vasmentes gyógyforrás

Salvator

kitűnő sikerrel használják vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmánál és köszvénynél, ezukorbetegségnek, az emésztési és lélegző szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatása!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tisztá!

Kapható áruházyrikereskedésekben vagy a *Séney-Lipóczy Salvatorforrás-Vállalatnál* Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

BÖRKOPTATÁS.

A földetlen és védetlen arcbőr gyorsan leég, meg-barnul, elsárgul és foltosodik (szepő, májfolt).

Az ilyen szépséghibákat csak úgy lehet elmulasztani, ha a bőr felsőrétegét lekopatjuk.

A 18 év óta fonnálló

Kozmetikai Gyógyintézetben,

melyet *dr. Jutassy József* bőrgyógyász, egészséggá-tanár vezet, egy tökéletes bőrkoptatás 1-2 hétig tart, de aztán alabástromfehér és bárszínű lesz az arc.

A ki az intézetet nem látogathatja, az megveszi

Börkoptató készlet

neve alatt összeállított ártalmatlan szereinket (arcvíz és kenőcs *dr. Jutassy* receptjei szerint) s a kimerítő használati utasítás alapján ön maga végezheti sikerrel, feltűnés nélkül a bőrkoptatást.

Börkoptató-készlet hófehérré teszi a fakó, sárga vagy barna arcot; **szepőlt** és **májfoltot** gyö-keresen elmulaszt.

A bőrkoptató-készlethez a *dr. Jutassy-féle Koz-metikus arczport* kell használni, mely a bőrt nem szárítja, nem ráncosítja, mitesszert nem okoz; egy leheletnyi elég belőle, hogy feltűnés nélkül védje az arcot újabb foltosodás ellen, hogy szépen fedjen a parlagi arczokat városiaságy tegeyen.

Kozmetikus arczpor kapható fehér, rózsás (naturel) és sárgás (krém) színben; nagy doboz 5 kor, kis doboz 3 kor.

Börkoptató készlet ára 5 kor, és kapható minden nagyobb gyógyszerárban és drogériában. Di-rekt rendelhető utánvétellel ezen a czímen:

Kozmetikai Gyógyintézet
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 4. I. em.

Vegyen SVAICZI SELYMET!

Kérjen mintákat tavaszi és nyári újdonságainkról ruhára és bluzra: *Diagonale, Crépon, Šurab, Moire, Gröpe de Chine, Foulards, Mousseline* 120 cm. széles méte-renként 1.20 koronától kezdve, feketeiben, fehérben, egy-színűben és színesben, továbbá himzett blúzok és ruhák batistából, gyapjából, vászomból és selyemből. Csiski garantált szőlő selyemszöveteket árunkat közvetlen magánosoknak bérmentve és elvámolva a lakásba.

SCHWEIZER & Co., LUZERN U 23 (Svaicz.)
Selyemkivitel. — Királyi udvari szállító.

BRÁZAY ÖSBORSZÉ

használják az egész földkerekségen egyetlen megbízható és bevált magyar gyártmány.

Kapható mindenütt 60 ft. 1 K 10 ft. 2 K 20 ft. ért

Serravallo

KINA BORA VASSAL

Higiénikus kiállítás 1906. Legmagasabb kitűnt. Erősítőszere gyongékdők, vérszegények és lábadozók számára. Étvágygerjesztő, ilog-12006 erősítő és vérjavító szer.

Kitűnő íz. 700-nál több orvosi vélemény.

1. Serravallo, a. é. kir. udvari szállító Trieste-Barcola.

Vásárolható a gyógyszerárakban filliteres üvegekben K 2.60, literes üvegekben K 4.80.

Csángó bőröndös

utazási cikkek készítményei ki-válóak. Mindennemű finom bőr-árúk nagyválasztékban kaphatók

Csángónál, Muzeum-körút 5.

•• A cím fontos! ••

Az idegrendszer erősítése

SOMATOSE

egyoldalulag — a táplálás, emésztés és közérzet meg-szorítása nélkül — lehetetlen. Ezért vegyi szerek az idegeket csak átmenetileg serkenthetik, de semmiképen sem tudják azokat állandóan és alaposan erősíteni.

Mivel a *Somatose* az étvágyat, emésztést és az egész anyagcserét igen kedvezően befolyásolja, ideggyengeség-nél sikeres. Egészen sajátos előnye, hogy az emésztési nedvek képződését természetesen uton előmozdítja és ezzel kapcsolatban az étvágyat jótékonyan előmozdítja.

Ha tehát a *Somatose* használatával az emésztés, mely a vérképződéssel bensőleg összefügg, ismét normális, — ha az egészséges vér bővebben képződik és a test sejtjeinek táplálása a vér fehérjanyagával ismét sza-bályszerűen folyik le, — akkor megerősödnek azon szövetek is, melyek bizo-nyos fogik a szervek működésének tudatos vagy ön-tudatlan direktíváit közvetítik, azaz az «idegek».

Együttal elmúlik az idegesség, rossz hangulat és egyéb tünetek, hogy a közérzet és az életkedv érezhető javulásának adjanak helyet.

A *Somatose* alkalmazása ezért mindig ajánlatos, ha a testi idegerőt kell felfrissíteni, az étvágyat és az emésztést fokozni. Az eredmény szabályszerint 3-4 hét mulva — gyakran hamarabb is — határozottan észre-vehető.

Tessék a legközelebbi gyógyszerárban vagy drogé-riában kérni a *Somatose*t. A bevált poralakon kívül az új folyékony *Somatose* üvege 3.75 kor. igen ezélszerű és kedvelt. Kétfélesége kapható: «édesen» (málnaizel) és «fanyar izsel» (levesözöldéssel izsel).

Hirdetések felvételnek Blockner, I. "hirdető-irodájában, Semmelweis-utca 4.

Természetes szénásvány szarvánnyá a mohai

ÁGNES

forrás. Legjobb asexual és üdítőital. Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaraknál.

Járvány idején présásványi gyógyszernek bizonyult.

Szűt-küldése **Édeskuty L.** udvari szabó üve ábrák Budapest.

•• Kapható mindenütt. ••

SICKENPFERD

Illomtejszappan

Eredetije

A betegségben lévő valamennyi orvosi illomtejszappan, (göngyöl, paha, hár, tenar) és illom, szepőtől mentes archból. Ezt fogadásnak illóit darab! Naponta alkalmazni!

•• Kapható 10 és 20 arany- és ezüstárban!

Tessék pontosan figyelni a névre és védőjegyre: *Sickenpferd* (Kálmán vas 1-1000) gyógyszerárakban, drogériákban, illomtejszappan-árakban és a legközelebbi gyógyszerárban, illomtejszappan-árakban és a legközelebbi gyógyszerárban.

NESTLÉ-FÉLE GYERMEKLISZT

Tiszta alpesi tejet tartalmaz.

Az anyatejen kívül legegészségesebb csecsemőtáplálék és a legjobb pótlója is annak. — Felnőtt gyomorbetegnek bevált diétetikum! Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. — Övönködjünk az utánzatoktól.

Ha fáj a feje ne tévózzék, hanem használjon azonnal **Beretvás pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakaesabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ára 1 korona 20 fillér. — Kapható minden gyógyszerárban. Készíti *Beretvás Tamás* gyógyszerész Kispesten. * * * * * Orvosok által ajánlva. — Három dobozról ingyen postai szállítást.

Dus raktár remek kivitelű ékszerekben, ezüst versenydíjak, serlegek, evőeszközök és alkalmi ajándékokban.

LÓW SÁNDOR

ékszerész és órás
Telefon 62-68. Budapest, VIII., József-körút 81. szám.
Fiókjelzet fűrdőny alatt: Trencsentelepen. Telefon.

Dus raktár mindenemű chronograf, chronometer, stoper-, ütő-, zseb-, utazó-, álló- és fali órákban. Special stopwatches.

De izadásból származó feldörzsöléseket, tüzeségi fájdalmakat, kipállást, viszketést, sömört stb. a legbiztosabban megszűntet a Csütő-féle «SALINIL», mely az egészségre teljesen ártalmatlan, nem szárítja, repeszt fel a bőrt, hanem elmulasztja a láb-, kéz- és hónalj-izzadást

MARGIT GYÓGY-FORRÁS

Beregmegye.

gyomor, belek, húgyhólyag s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatása még akkor is, ha vörések esete forog fenn.

Megrendelhető: **ÉDESKUTY L.**-nél Budapesten és a forrás kezelőszámbán Munkácsán.

KWIZDA-féle FLUID

Kügyő-védjegy.

Turista-fluid.

NICORA LAJOS

fűtő, tűz- és füst-elhárító gépész.

Budapest, IV. Váci-utca 80.

Ajánlja nagy raktárát márványkandallókban. Specialista: Kandallókban beütök és fűtőszerekkel, szobák és szalonok részére, egy órai fűtés után 16-18 fok melegét bír. — Régi kandallók fűtőszerekkel való berendezésre vállalkoznak. Legjobb azaz kazánok légfűtésnek egyes lakásokra és egész épületek beemelegítésére. — Könyvberendezések minden szükségesekkel. Fűtőel-hárítás jótállás mellett. Termék költségetek körül.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

természetes égvényes SAVANYÚVIZ.

WESZELY ISTVÁN

sport újdonságok üzlete IV., Váci-utca 9. szám

kirakatát tessék megtekinteni. Gyermekek öröme: repülőverseny emléktárgyak, Latham, Grado, Demoiselle, Blériot repülőgép kis modellek. — Repülőgép modelalkatrészek.

Rég bevált aromatikussá bedörzsölés az inak és izm. k erőltetésre és edzésre. — A téli, kerékpározók, vadászok és lovasok által sikerrel használva elő- és utóerősítésre nagyobb turák után, mint segítőszerekként, mint rheuma, ischias, zsabánál.

Egész üveg ára K 2.— Fél üveg ára K 1-20.

Kwizda-féle FLUID valódián kapható a gyógyszer-tárakban. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest, Király-utca 12. Andrássy-ut 26.

KNUTH KÁROLY

MERNÖK ÉS GYÁROS

Gyár és iroda: Budapest, VII., Garay-u. 10.

Központi víz- és gőzfűtések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb. stb.

Tervek, költségvetések, jövedelmi előírások gyorsan készítenek.

ALAPITVA 1865.

HECKENAST GUSZTÁV ZONGORATERMEI

Bpest, csakis Gizella-lér 2.

IBACH-ZONGORÁK

IBACH-zongorát játszanak és ajánlanak: Backhaus, Dohnányi, Pugnol, Alice Ripper, Sauer, Stefaniay stb.

BUTOR

izalés és szolid kivitelben teljeslakberendezések készítésére vagy részletek kapható

Sarkány J. butoriparosnál, Budapest, VII., Erzsébet-körút 26. sz. műhely és raktár.

Aranyat ad-aranyeret

(Hemoroid) biztosan gyógyít.

Székely István NAGYSZEBEN. Orvosság és utasítás 4 K.

ujjonnan megjavított, ólommentes HAJTEJE

megőszült hajnak és szakállnak sötét, fiatalos színt ad. A siker határozottan meglepi! Vörös és világos haj sötét, állandó színt kap. Grollich hajteje sohasem veszti el színt és ártalmatlan. Használata a képezhetően legegyszerűbb és elég hozzá egy kefécske.

Egy nagy üveg ára 4 kor. : : Egy kis üveg ára 2 kor.

— Kapható — Grollich János — „A fehér anyalhoz” — kövvetlenül — Brünn.

Főraktárak Budapestben: Török József gyógyszerész, Király-utca, Egger-Nádor-gyógyszertára, Váci-körút 17. Molnar és Moser drogeriája Koronaheroz-utca 11. Detsinyi Károly drogeriája V. Fűrdő-utca 10. Lux Mihály drogeriája, IV., Museum-körút 7.

Hölgyek figyelmébe !!!

Mielőtt divatos nap- és esernyőt vásárolna, kérem tekintse meg

SINGER MÓR

ujjonnan épült ANKER-palotában, Budapest, VII., Király-utca 2. sz. a. lévő üzletét.

Tátra-Virágvölgy

a Tátra lábánál, szálló és portál védett klimatikus gyógy- és nyaralóhely, virággyógyintézet és állandó fürdősi fürdővel. Poprád város körletén közelében. Innen a Dobosai Jégbarlang legközelebbi út érhető el. Önműködő közeledés minden vonathoz. Javulva: Basedow-, neurasthenia-, vérszegénység, sápkór-, idegesség-, gyomor-, bélhajok stb. betegségeknél.

Állami hivatalnok az elő- és utóidényben szoba- és árákból 30 százalékos engedményt élveznek.

Étközés: naponta a penzionban: reggel 2, délben 4 és este 2 fogás 4 kor. Kiv. prospektust küld: Tátra-Virágvölgy gondnoka.

Thierry A. BALZSAMA

Törvényesen gyógyszerész : : védje.

Csakis az apóca védjeggyel az igazi. A légzőszervek minden megbetegedése, köhögés, vérköpés, rekedtség, hörgőhurut, nátha, gyomorgörcs és más gyomorhajok, minden belső gyulladás ellen, továbbá étvágytalanság, rossz emésztés, székrekedés stb. ellen biztosan hat. Külöleg, szájbetegségek, fogfájás, égött sebek, kiütés, nyilalás és különösen influenza ellen stb. használ. 2 kicsiny vagy 6 duplaüveg, vagy egy nagy családi üveg 5 K.

THIERRY A. gyógyszerész egyedül valódi GENTIFOLIA-KENŐCSE meglepi, csatlakoztat és utóerősítésre gyógyítható még a régi, sőt rákos sebeknél, sérüléseknél, daganatoknál, gyulladásoknál, kiütéseknél; el-távolít minden idegen anyagot, gyógyít, sokszor fölszegessé teszi a fájdalmas operációt. 2 tégely 3-60 K

Celma: Schützenzel- Apotheke des A. Thierry in Pragrad bei Dobosai, Török J. Budapest.

Allein echter Balsam aus dem Schützenzel-Apotheke bei A. Thierry in Pragrad bei Dobosai.

Titania

Gyorsgőzmozogépek, ruhamangorlók, facsarók

utóerősítésnek minőség és teljesítményesség tekintetében a legolcsóbb árak. Katalógus ingyen és bérmentve. Képviselek kerestetek.

TITANIA-MŰVEK, WELS 9 Ob.-Oest.

Magyarországi képviselő: Takács Oszkár, Budapest, VI., Nagymező-utca 49. szám.

JÓLY JAR

HA VALÓDI PALMA-KAUCSUK-SAROK VAN CIPŐJÉN. ROSSZUL JAR HA NEM ÜGYEL A VÉDJEGYRE

A POZSONYI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA

NYILVÁNOS, HÁROM ÉVFOLYAMU

NŐI FELSŐ KERESKEDELMI ISKOLÁJA POZSONYBAN

... MÁSODIK TANÉV ...

BEÍRÁSOK: 1910 JULIUS 1-5 ÉS SZEPT. 1-3. TANÍTÁS KEZDETE: 1910 SZEPTEMBER 5.

Tájékoztató értesítőt kívánatra ingyen küld az Igazgatóság Pozsony, Bél Mátyás-utca 13.

Rozsnyay Pepsin bora.

Kellemes ízű, kiváló jó hatáson szer étvágytalanság, rendetlen emésztés és gyomorgyengeség ellen.

Étkésés közben véve, megóvja a gyomortelhetéstől. Egy üveg ára 3 kor. 20 fill.

Kapható: minden gyógyszer-tárban valamint ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszer-tárában ARAD, Szabadság-tér.

LOHR MÁRIA

Csipek-, vegyszertári tisztító és festészet intézete. Gyár: VIII., Baross-utca 85.

Fiókhelyek: IV., Eski-út 6, VI., Andrássy-út 16, VIII., József-körút 2. IX., Calvin-tér 9, V., Harmad-csod-utca 3, VI., Teréz-körút 39.

*** Beölt. KRÖNFUSZ. ***

DÁVID KÁROLY ÉS FIA

doboz-, papíráru- és szab. fémkapocs-gyára

Budapesten, I., Mészáros-utca 58. sz. Telefonszám 41-48. Sürgőnyezim: Cartonage. Gőszőre berendezve.

A magyar kir. dohányjövődék szállítója. : : Napi gyártás 150,000 doboz. : :

Soványág

Szép, telt testidomokat, gyönyörű keblet nyerhet a törvényileg védett «BUSTERIA» erőporunk által, arany éremmel kitüntetve: Párisban 1900, Hamburgban 1901, Berlinben 1903. Elzás 6-8 hét alatt egész 30 fontig. Szigorúan szolid, nem ártalmas. Számos kísérővizsgálatok. Doboz használati utasítással 275 K. A pénz postautalványon beküldése, vagy utárvét mellett, beleértve portó is. Hygienische Institut Dr. Franz Steiner & Co., Berlin 57., Königsgrünerstr. 66. Leraai Magyarország részére: Török J. gyógyszer-tára Budapest, VI., Király-utca 12. szám.

ZEA

havicító, a legkényelmesebb higiénikus köd, orvosilag ajánlja. 12 drb 1 K. Vidékre szállítva 1 K 20 f., az összeg előzetes beküldése mellett. Bélyegben is. Kapható: DETSINYI FRIGYES drogeria Budapest, V. Marokói-u. 2

Villanyerőre berendezett

Szörme-, szőnyegmegóvó-, poroló- és tisztító-intézet.

Ablak-, lakástisztító, szobabeeresztő, pormentesítő és féregirtó vállalat.

Kerber Henrik, Budapest, VIII., Nap-utca 10. szám. Telefon 53-55.

Alapított 1890-ben.

KALODONT

LEGJOBB FOG-KRÉM GO Fillér

Megjelent a legújabb „BAYARD“ önműködő ismétlő zsebpisztoly. Cal. 765 (Browning töltényre).

Azonkívül dús raktár nyári sporteszközökben a leg-híresebb angol gyárosoktól.

Kimerítő sport- és fegyverárjegyzéket a lapra hivatkozva küldök ingyen és bérmentve

HUZELLA M. Budapest, IV., Váci-utca 28.

BŐRSZÉKIPAR

Kendi Antal Budapest, IV., Károly-u. 2.

ANGOL BORBUTOR készítése, festése és renoválása saját műhelyemben. Elbőrítések, iroda-fotelok valódi bőrrel. Utóborító állványok kárptörzsa. Székátlakítások!

Szt.-Lukácsfürdő gyógyfürdő, Buda.

Téli és nyári gyógyhely. Természetes forrómeleg kénforrások. Iszapfürdők, iszapbortagások, massage, gyógyintézet, gőzfürdők, kő- és kádifürdők, gyógyvizusodák. Olcsó és gondos penzió. Csuz, közsény, ideg-bőrbajok, lakás, ellátás felől kimerítő prospektust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága, Buda.

Hölgyek figyelmébe

Mielőtt divatos női kiegészítést vásárolna, kérem tekintse meg

PAPEK JÓZSEF

bőröndös és finom bőr-áru készítő kirakatait

Budapest, VIII., Rákóczi-út 15.

MAGYARON ELŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB NERVEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János

szab. chronometer- és műórák, kitalálók a remontoir ingálatoknál stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

ROZSATEJ
 kitűnő teint-ápolószert 2 K
 fiatalos üdéséget kölcsönöz a bőrnek.
 balzsamszappan hozzá 60 f.

OSAN kitűnő fogápoló száj-
 víz K 1.76, fogpor 88 f.

TANNINGENE legjobb
 hajfestő szer 5 K
 Hetekig megmarad és nem engedti festékét.
 Sötétszöke, barnára és fekete.

ANTON J. CERNY, Wien, levélcím
 XVIII. Carl Ludwigstr. 6. Lerakat I. Maximilianstr. 9.
 Raktár: gyógyszerárakban, parfümeriákban stb.

A MARGIT-CREME a fővárosi hölgyek kedvence
 szépítő szere, az egész világon el van terjedve.
 Páratlan hatása szerencsés ösztesítésében rejlik, a bőr
 azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt
 észlelhető.
 Mivel a **MARGIT-CREMET** utánozzák és hamisít-
 ják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak
 ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget.
 A **MARGIT-CREME** ártalmatlan, zsírtalan, vegy-
 zista készítmény, amely a külföldön általános felhívást keltett.
 Ára 1 K. Margit-szappan 70 fill. Margit-póder 1 20.

Gyártja Földes Kelemen laboratóriuma Aradon.
 Kapható minden gyógyszerár, illatszert- és droguárüzletben.

Csak a jó tör utat

magának. Soha új-
 donásig nem vált oly
 gyorsan közkeletűvé,
 mint a szabadalm.

**Hamu-
 rosta.**

Oly egyszerű és nagy-
 szerű, amilyen, sok
 idő és fáradságot ta-
 karít meg és sok ve-
 sélytől óvja meg önt.

Folyosóra menés,
 fajtás, lóhalás a
 múltó. Vele a vasalás
 élvezet. Már az első kísér-
 let elragadja és hálásan tovább ajánlja. Kérjen ingyen és bérmentve
 illusztrált leírást. A Hamurosta darabja K 2-80. Kapható minden
 szaküzletben. Vezetékei **ARAK** és **TARSA**
 Budapest, VIII., József-körút 33. — Postai szétküldés utánvéttel,
 vagy az összeg előzetes beklüldése ellenében.

Dr. Gaspary-féle gépek

és gyártási rendszere mindenütt kipróbált és
 mint elsőrendűnek ismeretesek. — Homok, kö-
 bányahulladékok, szilik stb. ilyen anyagokból,
 falazógépek, tetőcserepek, padlólapok, szator-
 nacsók, vályuk és egyéb termékek előállításá-
 sához szükséges gépek és formák különböző
 árban. — Kérjük gyárunk megtekintését.
 222. számú általános jegyzék ingyen.

Dr. GASPARY & Co.
 :: MARKRANSTADT, Leipzig mellett. ::

:: Valódi brünni szövetek
 az 1910. évi tavaszi és nyári idényre. ::

:: Egy szelvény ::
 3-10 méter hosszú
 elegendő teljes férfiruhához
 (kabát, nadrág és mellény)

:: ára csak ::

1 szelvény 7 K
1 szelvény 10 K
1 szelvény 12 K
1 szelvény 15 K
1 szelvény 17 K
1 szelvény 18 K
1 szelvény 20 K

Egy szelvényt fekete szalonkabóhoz 20.— K-ért, éppugy fel-
 öltözöket, turistalónt, selyemkamzart gyári áron kívül
 a mindenütt ismert megbízható és szolid postógyári raktár

Siegel-Imhof, Brünn 126
 Minták ingyen és bérmentve.

Nagy előnyre szolgál mindenkinek, ha szövetvásárlás-
 lelet direkt a gyártás helyén Siegel-Imhof cég-
 nél rendel. Úriási forgalma miatt állandóan a legnagyobb
 választék a legújabb szövetekből.

» SZABOTT, LEGOLCSÓBB ÁRAK! «
 Bármily megrendelés teljesítése szigorúan mintához és figyelmes.

Korszakalkotó találmány!!!

Sérvben
 szenvedők különös
 figyelmét felhívom

cs. és kir. szab. pneu-
 matikus pelottával
 ellátott sérvkö-
 börmre. Ezek az egye-
 dül kötelek, melyek
 teljesen fájdalom-
 nélkül viselhetők,
 mert a pneumatikus
 pelotta a legérősebb
 rugó nyomását is
 érzéktelenné teszi
 és a legrégibb és a leg-
 nagyobb sérvet is fáj-
 dalmatlanul és teljes biztonsággal vissza-
 tartja. Ezernyi elismeréssel a legelőkelőbb orvosi-
 saktól és tanároktól. Képes árjegyzéket ingyen
 és bérmentve küld.

KELETI J. cs. és kir. szab.
 sérvköbök gyára
 Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.
 Alapítva 1878. Telefon 13-76.

Piros arcz, Piros orr, Piros kéz

sohasem volt divatban és minden nő és férfi igyekszik ezektől a csunya bőrbántal-
 maktól a seplő és pattanással együtt megszabadulni a legrövidebb idő alatt. :: ::

8 nap teljesen elegendő, hogy vörös arcza, vörös orra, vörös keze hófehér, tiszta
 és finom legyen. Csakis a híres bőrápoló szerekhez:

Diana krém-, Diana szappan-
 hoz kell fordulni, akkor nem lesz többé piros orra, piros keze, piros arczbőre.

Több mint egy millió köszönő levél igazolja a fenti körülményt.

DIANA-PUDER

pedig arról nevezetes, hogy az arczon egyenletesen tapad, szabad szemmel teljesen láthatatlan;
 amennyiben pedig teljesen ártalmatlan szerekből van összeállítva, ki van zárva a láthatósága a kékes-
 színű arczbőrnek, amely szín olyan nők arczán látható, kik ártalmas összetételű pudert használnak.

Egy üvegtégely Diana-crém (nappali és éjjeli
 használatra) 1 kor. 50 fill.
 Egy üvegtégely Diana-crém (csak éjjeli használatra)
 1 kor. 50 fill.

Egy nagy darab Diana-szappan 1 kor. 50 fill.
 Egy nagy doboz Diana-puder szarvasbőrrel együtt
 (fehér, rózsá, vagy sárga színben) 1 kor. 50 fill.

Kapható egész Európában a gyógyszerárakban, drogériákban és parfümeriákban. Aki nem tudja saját helységében beszerezni az rendelje meg a központból:

ERÉNYI BÉLA gyógyszerész Budapest, Károly-körút 5.
 (A legkisebb megrendelés is fordulópostával utánvétellel eszközöltek.)

VASÁRNAPI UJSÁG

25. SZ. 1910. (57. ÉVFOLYAM.)
 SZERKESZTŐ HOITSY PÁL.
 BUDAPEST, JUNIUS 19.

Szerkesztőségi iroda: IV. Reáltanoda-utca 5. Egyes szám Előfizetési Egész évre — 16 korona A «Világkronika»-val Kármöldi előfizetésekre a postailag meg-
 Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. Ára 40 fillér. Jeltételek: Félévre — 8 korona negyedévenként 80 fillérrel határozott viteldij is esatolandó.
 Negyedévre — 4 korona több.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ ISMERETLEN ARCZKÉPE.

Az az ÜNNEPÉLY, melyre a szent korona adomá-
 nyanozója: II. Sylvester pápa dicsőítésére
 Fraknoi Vilmos hazafias bőkezűségéből
 állított emlék leleplezése alkalmat szolgálta-
 tott, jelentékeny részben a Vatikán melletti
 nagykövetségünk palotájában: a Palazzo di
 Veneziában folyt le.

Április 16-ikán, szombaton a laterani fő-
 egyházban tartott mise és az emlék leleple-
 zése után az egyesületeknek és intézeteknek
 az ünnepre kiküldött képviselői és az összes
 magyar zarándokok, élükön a püspökökkel a
 nagykövetségi palotába vonultak, hogy hódol-
 latukat és hálájukat tolmácsolják gróf Szécsen
 Miklós nagykövet előtt, kit királyunk az ő
 személyének ezen ünnepélyen való képvisel-
 tetésével még külön is megbízott.

Másnap, vasárnap este a nagykövet estélyt
 adott, melyen az összes zarándokokat fogadta.
 Szeretettelőssága elbájolta a megjelenteket,
 kik zarándok útjuknak ünnepélyei között há-
 lás emlékezetükben tartják meg azt, melyen
 Szécsen gróf és hitvese üdvözölték honfitár-
 saikat.

Harmadnap, hétfőn este a nagykövet és
 neje fényes ebédet adtak, melyen megjelent
 Respighi bibornok-püspök is, ki az «örök vá-
 ros és az egész világ egyházainak laterani fő-
 és anyaegyházában» a szent atyát, mint Róma
 püspökét a Sylvester-ünnepélyen és Sylvester
 pápa emlékének átvételénél képviselte.

A velencei köztársaság hatalmas alkotású
 palotájában adott ünnepélyek alkalmából a
 nagykövet a palotában történt átalakításokat
 magyarázva, figyelmünket felhívta a királynő
 ismeretlen arczképének az egyik teremben fel-
 függesztett fénykép-másolatára, melynek ere-
 detije az olasz pénzügyminiszteriumban őriz-
 tetik, de értesülése szerint egyik művészeti kiál-
 lításban közszemlére tétetett ki. Nagy érdek-
 lődéssel jártunk a dolog után és megtudtuk,
 hogy az «Associazione artistica internazionale in
 Roma» rendezi a kiállítást, mely néhány nap-
 pal Rómába érkezünk előtt nyílt meg. A tár-
 sulat szép helyiségei a Margutta-utcában van-
 nak és itt rendezett XIX. századi száz női
 arczképből kiállítást (Mostra di Cento Ritratti
 di Donne del Secolo XIX.) és pedig már el-
 halt művészek műveiből. Ezt a kiállítást min-

den érdekessége mellett sem lehet összehason-
 lítani sem a Londonban, sem Párisban, sem
 Berlinben rendezett hasonló kiállításokkal, már
 azért sem, mert még nyomatok is szerepeltek
 a száz női arczkép között. Különös figyelmet

érdemeltek azonban Lenbachnak Rómában tar-
 tózkodása idejéből: a nyolczvanas évekből
 származó krétarajzai és pastelljei, számra 12,
 melyek méltó feltűnést keltettek és köztük
 különösen a kiállítás főrendezőjének, Miscia-

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ ISMERETLEN ARCZKÉPE. — Sogul József festménye az olasz pénzügyminiszteriumban.